

Kogumispensionide seaduse ja sellega seonduvalt teiste seaduse muutmise seadus (kohustusliku kogumispensionireform)

§ 1. Kogumispensionide seaduse muutmine

Kogumispensionide seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 2 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Kohustuslik kogumispension on seaduse kohaselt makstav hüvitis, mille saamiseks omandatakse käesoleva seaduse ja sotsiaalmaksuseaduse kohaselt kohustusliku pensionifondi osakuid või tehakse investeringuid kohustusliku kogumispensionini investeerimiskonto (edaspidi käesolevas seaduses „*pensionini investeerimiskonto*“) kaudu.“;

2) seadust täiendatakse §-ga 3¹ järgmises sõnastuses:

„§ 3¹. Pensioni investeerimiskonto

(1) Pensioni investeerimiskonto on käesoleva seaduse §-s 6 nimetatud kohustatud isiku nimel pensioniregistri kontohaldurist krediidasutuses või krediidasutuse Eesti filiaalis (edaspidi mõlemad *krediidasutus*) avatud rahakonto, millele laekub käesolevas seaduses ettenähtud korras kohustusliku kogumispensionini makse.

(2) Pensioni investeerimiskontole laekunud raha investeerib kohustatud isik või isik, kes ei ole enam kohustatud isik, kuid kellel on pensioni investeerimiskontol raha või selle eest soetatud finantsvara, ise.

(3) Investeeringute tegemiseks pensioni investeerimiskonto kaudu võib kasutada üksnes tulumaksuseaduse § 17¹ lõigetes 2 ja 3 nimetatud finantsvara, arvestades sama paragrahvi lõigetes 4–8 sätestatud.

(4) Sellise finantsvara soetamiseks, mis registreeritakse väärtpaberikontol, avab isik omale väärtpaberite registri pidamise seaduses sätestatu kohaselt väärtpaberikonto, mis seotakse tema pensioni investeerimiskontoga.

(5) Pensioni investeerimiskonto kaudu soetatud finantsvara võõrandamisest või tulumaksuseaduse § 17¹ lõike 2 punktis 4 nimetatud hoiuse avamiseks sõlmitud lepingu ja sama lõike punktis 5 nimetatud investeerimisriskiga elukindlustuslepingu (edaspidi käesolevas seaduses „*finantsvara soetamisel sõlmitud lepingud*“) lõppemisest laekunud summad ja finantsvaralt teenitud tulu kantakse pensioni investeerimiskontole.

(6) Pensioni investeerimiskontol olev raha ja selle eest soetatud finantsvara ei või olla tagatiseks või muul viisil koormatud ega kuulu abikaasade ühisvarasse.

(7) Pensioni investeerimiskonto haldamise ning kõik finantsvara soetamise ja võõrandamise või finantsvara soetamisel sõlmitud lepingu lõppemisega seotud kulud kaetakse pensioni investeerimiskontol oleva summa arvelt.

(8) Käesoleva paragrahvi lõikes 4 sätestatud nõude täitmise tagab pensioni investeerimiskonto avanud krediidasutus. Tulumaksuseaduse § 17¹ lõike 2 punktis 5 investeerimisriskiga elukindlustuslepingu kasutamisel pensioni investeerimiskonto alusvarana tagab käesoleva paragrahvi lõikes 5 sätestatud nõude täitmise sellise kindlustuslepingu sõlminud kindlustusandja.“;

3) paragrahvi 5 pealkiri muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 5. Teiste seaduste kohaldamine“;

4) paragrahvi 5 täiendatakse lõikega 2¹ järgmises sõnastuses:

„(2¹) Pensioni investeerimiskonto avanud krediidasutusele ning selle kaudu investeerimiseks mõeldud finantsvara pakkumisele ja kohustatud isiku teavitamisele kohaldatakse vastavalt krediidasutuste seaduses ja väärtpaberituru seaduses sätestatud, kui käesolevast seadusest ei tulene teisiti. Pensioni investeerimiskontol olevale summale ja selle eest soetatud finantsvarale sissenõude pööramisele kohaldatakse investeerimisfondide seaduse § 64 lõigetes 11 ja 13 kohustusliku pensionifondi osaku suhtes sätestatud.“;

5) paragrahvi 5 lõiget 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Käesolevas seaduses ettenähtud haldusmenetlusele kohaldatakse haldusmenetluse seaduse sätteid, arvestades käesolevast seadusest, investeerimisfondide seadusest, krediidasutuste seadusest, väärtpaberituru seadusest ja finantsinspektsiooni seadusest tulenevaid erisusi.“;

6) paragrahvi 7 lõiget 2¹ täiendatakse teise lausega järgmises sõnastuses:

„Kui isik on esitanud käesoleva seaduse §-s 27³ nimetatud avalduse makse tasumiseks või mitte tasumiseks, võetakse käesoleva paragrahvi lõikes 3 sätestatud ajavahemiku määramisel arvesse käesoleva seaduse § 27³ lõikes 5 sätestatud makse tasumise kuupäevi.“;

7) paragrahvi 7 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Makse tasumise kohustus tekib kohustatud isiku 18-aastaseks saamisele järgneva aasta 1. jaanuaril. Makse tasumise kohustus lõpeb käesoleva seaduse § 40 lõikes 1 nimetatud alusel kohustatud isikule kuuluvate kohustusliku pensionifondi osakute esimesel tagasivõtmisel, käesoleva seaduse §-s 27¹ sätestatu kohaselt avalduse makse mitte tasumiseks või käesoleva seaduse §-s 43¹ sätestatu kohaselt avalduse raha väljavõtmiseks esitamisel:

1) 31. detsembril, kui käesolevas lõikes nimetatud toiming tehakse hiljemalt 30. novembriks;

2) 30. aprillil, kui käesolevas lõikes nimetatud toiming tehakse hiljemalt 31. märtsiks;

3) 31. augustil, kui käesolevas lõikes nimetatud toiming tehakse hiljemalt 31. juuliks.“;

8) paragrahvi 7 lõike 3 teises lauses asendatakse sõnad „osakute esimesel tagasivõtmisel“ sõnadega „osakute esimesel tagasivõtmisel või tema pensioni investeerimiskontol oleva raha esimesel väljavõtmisel“;

9) paragrahvi 10 lõike 2² punkti 5 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„5) andmed selle kohta, kas isik on kohustatud isik, sealhulgas andmed käesoleva seaduse §-s 27³ nimetatud avalduse esitamise kohta makse tasumiseks või mitte tasumiseks, samuti andmed selle kohta, kui isik on käesoleva seaduse §-s 43¹ alusel raha välja võtnud ja lõpetanud maksete tegemise;“;

10) paragrahvi 10 lõige 7 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(7) Täiendavate sissemaksete saamise õigus tekib alates lapse sünnist. Kui vanemast saab kohustatud isik pärast lapse sündi, tekib täiendavate sissemaksete õigus alates vanema

kohustatud isikuks saamisest. Lapse sünnikuul või vanema kohustatud isikuks saamise kuul ja lapse kolmeaastaseks saamise kuul arvutatakse täiendava sissemaks suuruse proportsionaalselt nende päevade arvuga, mille eest on vanemal õigus täiendavale sissemaksle.“;

11) paragrahvi 10 täiendatakse lõikega 9¹ järgmises sõnastuses:

„(9¹) Kui vanem esitab käesoleva seaduse § 27¹ kohaselt avalduse makse mitte tasumiseks või käesoleva seaduse § 43¹ alusel avalduse raha väljavõtmiseks, lõpetatakse tema eest täiendavate sissemaksete tegemine kalendrikuule, mil vanem ei ole enam kohustatud isik järgnevast kalendrikuust.“;

12) paragrahvi 10 lõige 13 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(13) Käesolevas paragrahvis sätestatud ning käesoleva seaduse §-des 17, 19 ja 21 kohustatud isiku suhtes sätestatud kohaldatakse ka 1983. aasta 1. jaanuaril või hiljem sündinud, kuni kolmeaastast Eestis elavat last kasvatava tulumaksuseaduse § 6 lõikes 1 sätestatud residendist vanema suhtes, kes ei ole veel kohustatud isik käesoleva seaduse tähenduses ja kes ei ole esitanud käesoleva seaduse §-s 27³ nimetatud avaldust makse mitte tasumiseks ega käesoleva seaduse § 43¹ alusel avaldust raha väljavõtmiseks.“;

13) paragrahvi 10 lõike 14 teine lause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Kui täiendavate sissemaksete tegemine lõpetatakse käesoleva paragrahvi lõike 9¹ alusel või täiendavate sissemaksete tegemise lõpetamise avaldus esitatakse käesoleva paragrahvi lõike 11 alusel, siis saadetakse teavitust samal viisil vanemale, kelle eest tehti seni täiendavaid sissemaksid.“;

14) paragrahv 10¹ tunnistatakse kehtetuks;

15) paragrahvi 11 lõike 2 esimene lause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Kui füüsilisest isikust ettevõtja on käesoleva seaduse kohaselt kohustatud tasuma makset, on Maksu- ja Tolliamet kohustatud arvutama füüsilise isiku tuludeklaratsiooni, maksukohustuslaste registri ja pensioniregistri andmete alusel makse summa ning väljastama füüsilisest isikust ettevõtjale maksuteate tasumisele kuuluva makse summa kohta hiljemalt sotsiaalmaksuga maksustamise perioodile järgneva aasta 1. septembriks.“;

16) paragrahvi 11 täiendatakse lõikega 2¹ järgmises sõnastuses:

„(2¹) Maksu- ja Tolliamet arvutab tasumisele kuuluva makse summa käesoleva seaduse §-s 9 sätestatud määras füüsilisest isikust ettevõtja sotsiaalmaksuseaduse § 2 lõike 1 punktis 5 nimetatud tulult järgmises osas:

1) 1/3-lt tulult, kui füüsilisest isikust ettevõtja oli kohustatud makset tasuma makse tasumise perioodi neljal kuul;

2) 2/3-lt tulult, kui füüsilisest isikust ettevõtja oli kohustatud makset tasuma makse tasumise perioodi kaheksal kuul või

3) kogu tulult, kui füüsilisest isikust ettevõtja oli kohustatud makset tasuma tervel makse tasumise perioodil.“;

17) paragrahvi 12 lõikes 1 asendatakse tekstiosa „makse, täiendava makse ja käesoleva seaduse § 10¹ lõikes 1 sätestatud sissemaksed“ tekstiosaga „makse ja täiendava makse“;

18) paragrahvi 12 lõike 2 punkt 4¹ tunnistatakse kehtetuks;

19) seaduse 2. peatüki 2. jao pealkiri muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„2. jagu

Valikuavalduse esitamine, pensionikonto ja pensioni investeerimiskonto avamine“;

20) paragrahvi 14 pealkiri muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 14. Pensionifondi või pensioni investeerimiskonto valik“;

21) paragrahvi 14 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Pensionifondi osakute omandamiseks või pensioni investeerimiskonto kaudu investeerimiseks peab isik esitama valikuavalduse.“;

22) paragrahvi 14 lõikes 4, § 21 pealkirjas ning lõigetes 1, 5 ja 7 asendatakse sõna „pensionifond“ sõnadega „pensionifond või pensioni investeerimiskonto“ vastavas käändes;

23) paragrahvi 14 lõige 5¹ muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(5¹) Valikuavalduse esitamine, kohustusliku pensionifondi osaku omamine, pensioni investeerimiskonto avamine, sellele maksete tegemine ega selle kaudu investeringute tegemine ei või olla kindlustus-, finants- või investeerimisteenuste lepingu sõlmimise või muutmise või muu kohustusliku pensionifondi või pensioni investeerimiskonto välise kasu saamise eeltingimus, samuti ei või nimetatud lepingute tingimused või muu kohustusliku pensionifondi või pensioni investeerimiskonto välise kasu saamine sõltuda valikuavalduse esitamisest, kohustusliku pensionifondi osaku omamisest, pensioni investeerimiskonto avamisest, sellele maksete tegemisest ega selle kaudu investeringute tegemisest.“;

24) paragrahvi 15 lõiget 1 täiendatakse punktiga 5¹ järgmises sõnastuses:

„5¹) pensioni investeerimiskonto number, kui isik soovib sissemaksed teha pensioni investeerimiskontole;“;

25) paragrahvi 15 lõike 1 punkt 7 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„7) isiku kinnitus tema valitud pensionifondi tingimustega nõustumise kohta, kui isik soovib sissemaksed teha pensionifondi;“;

26) paragrahvi 15 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud andmed esitatakse valikuavaldusel registripidaja ette antud vormil, seejuures peavad valikuavaldusel olema eraldi välja toodud:

1) tähestikulises järjekorras ja võrdsetel alustel kõikide kohustuslike pensionifondide ametlikud nimetused, mis on Finantsinspektsiooni veebilehel avaldatud ning mille tingimused on Finantsinspektsioonis registreeritud;

2) isiku võimalus valida pensionifondi asemel investeerimine pensioni investeerimiskonto kaudu.“;

27) paragrahvi 16 lõige 7¹ muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(7¹) Kontohaldur kohaldab valikuavalduse esitamise eest võetavat tasu ühetaoliselt ja samas suuruses, sõltumata sellest, kas valikuavaldus on esitatud kohustusliku pensionifondi või pensioni investeerimiskonto suhtes või millise kohustusliku pensionifondi suhtes on valikuavaldus esitatud.“;

28) paragrahvi 17 lõiked 1 ja 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Registripidaja avab valikuavalduse alusel kohustatud isikule pensionikonto.

(2) Pensionikontot ei avata, kui valikuavaldus ei vasta õigusaktides kehtestatud nõuetele, valikuavaldusel märgitud isikukood või pensioni investeerimiskonto number on vigane või valikuavalduse on esitanud isik, kellel ei ole valikuavalduse esitamiseks õigust.“;

29) paragrahvi 17 lõige 10 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(10) Registripidaja edastab Maksu- ja Tolliametile pensionikonto omanike kohta, kes on esitanud valikuavalduse, käesoleva seaduse § 27¹ kohaselt avalduse makse mitte tasumiseks, § 27² kohaselt avalduse makse tasumiseks ja §-s 43¹ sätestatu alusel avalduse raha väljavõtmiseks käesoleva seaduse § 15 lõike 1 punktides 1 ja 2 nimetatud andmed ning kuupäeva, millal nimetatud isik vastavalt hakkab makset tasuma või lõpetab selle. Andmed esitatakse kolmel korral aastas: hiljemalt iga aasta 5. aprilliks ajavahemiku 1. november kuni 31. märts kohta, 5. augustiks ajavahemiku 1. aprill kuni 31. juuli kohta ja 5. detsembriks ajavahemiku 1. august kuni 30. november kohta.“;

30) seaduse 2. peatüki 2. jagu täiendatakse §-ga 17¹ järgmises sõnastuses:

„§ 17¹. Pensioni investeerimiskonto avamine ja sulgemine

(1) Kohustusliku kogumispensionide makse kandmiseks pensioni investeerimiskontole sõlmib kohustatud isik enne valikuavalduse esitamist krediidasutusega pensioni investeerimiskonto lepingu.

(2) Isik võib pensioni investeerimiskonto sulgeda ja selle aluseks oleva lepingu üles öelda võlaõigusseaduses ette nähtud korras, kui ta on esitanud valikuavalduse sissemaksete tegemiseks pensionifondi või oma teisele pensioni investeerimiskontole või esitanud käesoleva seaduse § 43¹ alusel avalduse raha väljavõtmiseks ning kogu selle pensioni investeerimiskonto kaudu soetatud finantsvara on võõrandatud, sealhulgas finantsvara soetamisel sõlmitud

lepingud lõppenud ja kogu pensioni investeerimiskontol olnud raha on välja makstud, kantud kohustatud isiku teisele pensioni investeerimiskontole või seda on kasutatud pensionifondi osakute omandamiseks.

(3) Krediidiasutus esitab viivitamata registripidajale elektroonsel kujul andmed isiku kohta, kes on pensioni investeerimiskonto lepingu sõlminud või selle üles öelnud.“;

31) seaduse 2. peatüki 3. jao pealkiri muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„3. jagu

Pensionifondi osakute omandamine ja pensioni investeerimiskontole sissemaksete tegemine“;

32) paragrahvi 18 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 18. Sissemaksed pensionifondi või pensioni investeerimiskontole

(1) Sissemaksed pensionifondi tehakse:

1) käesoleva seaduse §-s 12 ning sotsiaalmaksuseaduse § 10 lõigetes 4 ja 4¹ nimetatud vahendite laekumisel registripidajale;

2) osakuomaniku poolt pensionifondi osakute vahetamisel käesoleva seaduse §-des 23–27 sätestatu kohaselt;

3) osakute omandamisel pensioni investeerimiskontolt käesoleva seaduse §-des 23–27 sätestatu kohaselt registripidajale laekunud vahendite arvelt;

4) pensionifondi osakute omandamisel pensionifondivalitseja poolt vastavalt investeerimisfondide seaduse §-des 68–71 sätestatule;

5) osakute omandamisel teise pensionifondi likvideerimisel vastavalt käesoleva seaduse §-des 37–39 sätestatule;

6) osakute omandamisel kahju hüvitamiseks käesoleva seaduse §-des 34 ja 35 ning tagatisfondi seaduse §-des 70–73 sätestatud korras.

(2) Sissemaksed pensioni investeerimiskontole tehakse:

1) käesoleva seaduse §-s 12 ning sotsiaalmaksuseaduse § 10 lõigetes 4 ja 4¹ nimetatud vahendite laekumisel registripidajale;

2) pensionifondi osakute tagasivõtmisel käesoleva seaduse §-des 23–27 sätestatu kohaselt;

3) pensioni investeerimiskonto kaudu soetatud finantsvara võõrandamisel või lepingu lõppemisel, samuti finantsvaralt tulu teenimisel käesoleva seaduse § 3¹ lõikes 4 sätestatu kohaselt;

4) raha ühelt pensioni investeerimiskontolt teisele kandmisel käesoleva seaduse §-s 23–27 sätestatu kohaselt;

5) pensionifondi likvideerimisel vastavalt käesoleva seaduse §-des 37–39 sätestatule.“;

33) paragrahvi 19 täiendatakse lõikega 1¹ järgmises sõnastuses:

„(1¹) Pensioni investeerimiskontole sissemaksete tegemisel laekub sellele kontole raha, mida investeerib käesoleva seaduse § 3¹ kohaselt kohustatud isik või isik, kes ei ole enam kohustatud isik, kuid kelle pensioni investeerimiskontol on raha või kellel on selle eest soetatud finantsvara.“;

34) paragrahvi 19 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Samaaegselt võib isik teha sissemakseid üksnes ühte pensionifondi või ühele pensioni investeerimiskontole.“;

35) paragrahvi 19 lõike 3 esimene lause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Sissemakseid tehakse valikuavalduses märgitud pensionifondi või pensioni investeerimiskontole või valikuavalduse puudumisel registripidaja poolt loosi teel määratud pensionifondi.“;

36) paragrahvi 19 lõikes 4 asendatakse sõnad „valikuavalduses märgitud pensionifondiga“ sõnadega „valikuavalduses märgitud pensionifondi või pensioni investeerimiskontoga“;

37) paragrahvi 22 lõikes 2 asendatakse tekstiosa „§ 18 punktis 1“ tekstiosaga „§ 18 lõike 1 punktis 1“;

38) seaduse 2. peatüki 4. jao pealkiri muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„4. jagu

Pensionifondide ja pensioni investeerimiskontode vahetamine“;

39) paragrahvid 23 ja 24 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 23. Pensionifondide ja pensioni investeerimiskontode vahetamise alused

(1) Isikul on õigus käesolevas jaos sätestatud tingimustel ja korras vahetada ühe pensionifondi osakud teise pensionifondi osakute vastu, kanda pensionifondi osakute tagasivõtmisel saadud summa käesoleva seaduse §-s 26 sätestatud korras oma pensioni investeerimiskontole, omandada pensioni investeerimiskontol oleva summa eest käesoleva seaduse §-s 26 sätestatud korras pensionifondi osakuid või kanda pensioni investeerimiskontol olev summa oma teisele pensioni investeerimiskontole (edaspidi kõik käesolevas seaduses *vahetamise tehingud*).

(2) Vahetamise tehingud ei ole lubatud, kui vastavalt ühe või mõlema vahetamisega seotud pensionifondi osakute tagasivõtmine või väljalaskmine on investeerimisfondide seaduse alusel keelatud.

(3) Vahetamise tehingute korral osakuomanikule ega isikule, kes kasutab pensioni investeerimiskontot, väljamakseid ei tehta.

(4) Vahetamise tehingute tegemisele kohaldatakse käesoleva seaduse §-des 24–27 ja investeerimisfondide seaduses pensionifondi osakute väljalaskmise ja tagasivõtmise suhtes sätestatud ning pensionifondide tingimustes ette nähtud korda.

§ 24. Vahetamise tehingute tingimused

(1) Isik võib vahetada kõik talle kuuluvad osakud või osa nendest.

(2) Isik võib kanda pensionifondi osakute tagasivõtmisel saadud summa oma pensioni investeerimiskontole. Selleks võtab registripidaja vastavalt isiku soovile tagasi kõik talle kuuluvad pensionifondi osakud või osa nendest ning kannab vastava summa isiku pensioni investeerimiskontole.

(3) Isik võib pensioni investeerimiskontol oleva summa eest omandada pensionifondi osakuid. Selleks kannab krediidasutus vastavalt isiku soovile kogu tema pensioni investeerimiskontol oleva summa või osa sellest registripidajale, kes korraldab käesoleva seaduse § 22 alusel pensionifondi osakute väljalaskmise.

(4) Isik võib kanda kõik või osa oma pensioni investeerimiskontol olevast rahast teisele pensioni investeerimiskontole. Pensioni investeerimiskontol oleva summa eest soetatud finantsvara ühe pensioni investeerimiskontoga seotud väärtpaberikontolt teise pensioni investeerimiskontoga seotud väärtpaberikontole korraldab isik vastavalt oma pensioni investeerimiskonto avanud krediidasutusega sõlmitud lepingule.

(5) Kõiki vahetamise tehinguid tehakse kolmel korral aastas – 1. jaanuarile ja 1. maile järgneval esimesel tööpäeval ning 1. septembril või sellele järgneval esimesel tööpäeval, kui 1. september ei ole tööpäev.

(6) Vahetamise tehing ei muuda vastavalt pensionifondi või pensioni investeerimiskontot, kuhu isiku kohustusliku kogumispensioni maksed laekuvad või peaksid laekuma.“;

40) paragrahvi 25 pealkiri muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 25. Vahetamise avaldus“;

41) paragrahvi 25 lõike 1 esimene lause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Vahetamise tehingu tegemiseks esitab isik kontohaldurile või registripidajale vahetamise avalduse (edaspidi käesolevas paragrahvis *avaldus*).“;

42) paragrahvi 25 lõigetes 2 ja 3 asendatakse sõna „osakuomanik“ sõnaga „isik“ vastavas käändes;

43) paragrahvi 25 lõiget 2 täiendatakse punktidega 5² ja 5³ järgmises sõnastuses:

„5²) pensioni investeerimiskonto number, millele isik soovib kanda osakute vahetamisel tagasivõetud osakutele vastava summa või oma teisel pensioni investeerimiskontol oleva summa;

5³) pensioni investeerimiskonto number, millel oleva summa eest isik soovib omandada pensionifondi osakuid või summa, mille ta soovib kanda oma teisele pensioni investeerimiskontole;“;

44) paragrahvi 25 lõike 2 punkt 7 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„7) isiku kinnitus tema valitud pensionifondi tingimustega nõustumise kohta, kui isik soovib vahetamise tehingu tulemusel omandada pensionifondi osakuid;“;

45) paragrahvi 25 lõike 4 kolmas lause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Vahetamise tehingu tegemiseks peab isik esitama uue nõuetekohase avalduse.“;

46) paragrahvi 25 lõikes 5 asendatakse sõnad „pensionifondi osakute vahetamisest“ sõnadega „vahetamise tehingust“;

47) paragrahvi 25 lõige 6 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(6) Nõuetele vastav avaldus peab olema esitatud ja avalduses märgitud andmed registripidajale laekunud hiljemalt:

- 1) 30. novembril vahetamise tehingu tegemiseks 1. jaanuarile järgneval esimesel tööpäeval;
- 2) 31. märtsil vahetamise tehingu tegemiseks 1. maile järgneval esimesel tööpäeval;
- 3) 31. juulil vahetamise tehingu tegemiseks 1. septembril või sellele järgneval esimesel tööpäeval, kui 1. september ei ole tööpäev.“;

48) paragrahvi 25 lõige 8 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(8) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud andmed esitatakse avaldusel registripidaja ette antud vormil, seejuures peavad avaldusel tähestikulises järjekorras ja võrdsetel alustel olema välja toodud kõikide kohustuslike pensionifondide ametlikud nimetused, mis on Finantsinspektsiooni veebilehel avaldatud ja mille tingimused on Finantsinspektsioonis registreeritud ning isiku võimalus valida pensionifondi asemel investeerimine pensioni investeerimiskonto kaudu.“;

49) paragrahvi 26 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 26. Vahetamise tehingu tegemise kord

(1) Vahetamise tehingu tulemusel:

1) omandab isik vastavalt pensionifondi osakute tagasivõtmishinna või pensioni investeerimiskontol olnud summa eest vastava arvu valitud pensionifondi osakuid, tasudes viimaste eest sama päeva puhaskvõtmise ulatuses või

2) laekub isiku pensioni investeerimiskontole pensionifondi osakute tagasivõtmishinnale vastav summa või summa, mis vahetamise käigus isiku teiselt pensioni investeerimiskontolt üle kantakse.

(2) Vahetamise tehingud, millega kaasneb pensionifondi osakute omandamine või tagasivõtmine, korraldab registripidaja koos pensionifondi deponitaoriumiga. Vahetamise tehingud, millega kaasnevad pensioni investeerimiskontoga seotud kanded, korraldab registripidaja koos krediidiasutusega, kus pensioni investeerimiskonto avatud on.

(3) Kui pensionifondi, mille osakuid osakuomanik soovib vahetada, osakute tagasivõtmine on käesoleva seaduse § 23 lõikes 2 sätestatud asjaoludel keelatud, korraldab registripidaja vahetamise esimesel võimalusel pärast takistavate asjaolude äralangemist.

(4) Kui käesoleva seaduse § 24 lõikes 5 sätestatud pensionifondi osakute vahetamise päeval on pensionifondi, mille osakuid avalduse esitanud isik soovib omandada, osakute väljalaskmine käesoleva seaduse § 23 lõikes 2 sätestatud asjaoludel keelatud, keeldub registripidaja tehingu tegemisest ja teavitab sellest viivitamata avalduse esitajat või kontohaldurit. Kontohaldur teavitab vahetamisest keeldumisest viivitamata avalduse esitanud isikut.

(5) Vahetamise tehingute täpsemad tingimused ja kord kehtestatakse käesoleva seaduse § 12 lõike 3 alusel kehtestatava kohustusliku pensionifondi osakute korraga.“;

50) paragrahvi 27 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Kui vahetamisel võetakse tagasi pensionifondi osakuid, makstakse pensionifondi osakuomaniku arvel vastava pensionifondi tingimustes ja prospektis ettenähtud ulatuses osakute tagasivõtmistasu.“;

51) seaduse 2. peatükki täiendatakse jaoga 4¹ järgmises sõnastuses:

„4¹. jagu

Õigus makset tasuda või mitte tasuda

§ 27¹. Makse mitte tasumine

(1) Kohustatud isikul, on õigus makset mitte tasuda, esitades kontohaldurile või registripidajale käesoleva seaduse §-s 27³ sätestatud avalduse.

(2) Makset saab mitte tasuda 1. jaanuarist, 1. maist või 1. septembrist alates, arvestades käesoleva seaduse § 27³ lõikes 5 sätestatud avalduse esitamise tähtaegu.

(3) Isikul ei teki makse tasumise kohustust, kui ta esitab kontohaldurile või registripidajale käesoleva seaduse §-s 27³ nimetatud avalduse makse mitte tasumiseks enne oma 18-aastaseks saamise aasta 30. novembrit.

(4) Kui isik on teinud käesoleva seaduse §-s 27² sätestatu kohaselt avalduse makse tasumiseks, tekib tal uuesti võimalus makset mitte tasuda, kui tema viimasest makse tasumise algusest on möödunud vähemalt kümme aastat.

§ 27². Makse tasumine

(1) Isikul, kes on esitanud käesoleva seaduse §-s 27¹ sätestatu kohaselt avalduse makse mitte tasumiseks või kasutanud käesoleva seaduse §-s 43¹ nimetatud raha väljavõtmise õigust, tekib kümne aasta möödumisel makse tasumise lõppemisest uuesti õigus maksta makset, kui ta esitab kontohaldurile või registripidajale käesoleva seaduse §-s 27³ sätestatud avalduse makse tasumiseks.

(2) Makse tasumiseks käesoleva seaduse §-s 27³ sätestatud avalduse esitanud isikul tekib õigus ja kohustus tasuda makset alates 1. jaanuarist, 1. maist või 1. septembrist, arvestades käesoleva seaduse § 27³ lõikes 5 sätestatud avalduse esitamise tähtaegu.

(3) Isik, kes on hakanud makset tasuma käesolevas paragrahvis sätestatu alusel, kuid on pärast seda esitanud käesoleva seaduse §-s 27¹ sätestatu kohaselt uuesti avalduse makse mitte tasumiseks või kasutanud uuesti käesoleva seaduse §-s 43¹ nimetatud raha väljavõtmise õigust, ei saa enam esitada käesolevas paragrahvis sätestatu kohaselt avaldust makse tasumiseks ja tal ei teki enam võimalust makset tasuda.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud isiku suhtes kohaldatakse käesolevas seaduses kohustatud isiku kohta sätestatud käesolevast paragrahvist tulenevate erisustega.

(5) Sotsiaalmaksuseaduse §-s 4 nimetatud sotsiaalmaksu maksja on kohustatud kontrollima pensioniregistrist, kas käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud isik on kohustatud tasuma makset.

§ 27³. Avaldus makse tasumiseks või mitte tasumiseks

(1) Makse tasumiseks või mitte tasumiseks avalduse esitamise õigus tekib isikul tema 18-aastaseks saamisega, kui käesolevas paragrahvis ning käesoleva seaduse §-des 27¹ ja 27² ei ole sätestatud teisiti.

(2) Seadusliku esindaja kirjalikul nõusolekul võib makse mitte tasumiseks avalduse esitada ka vähemalt 16-aastane isik. Nooremale kui 18-aastasele isikule avalduse esitamiseks seadusliku esindaja kirjaliku nõusoleku andmisel ei ole vajalik perekonnaseaduse § 131 lõikes 1 ega § 188 lõikes 1 sätestatud kohtu nõusolek.

(3) Avaldusel makse tasumiseks või mitte tasumiseks märgitakse:

1) isiku nimi;

2) isikukood;

3) isiku kontaktandmed;

4) isiku eelistused temale teatiste edastamise viisi ja vastavate volituste kohta;

5) avalduse esitamise kuupäev;

6) isiku allkiri, välja arvatud juhul, kui avaldus on esitatud kirjalikku taasesitamist ja isiku identifitseerimist võimaldaval kujul.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud andmed esitatakse avaldusel registripidaja ette antud vormil ja avalduse suhtes kohaldatakse käesoleva seaduse §-s 16 sätestatud.

(5) Nõuetele vastav avaldus peab olema esitatud ja avalduses märgitud andmed registripidajale laekunud hiljemalt:

1) 30. novembril vastavalt makse tasumiseks või mitte tasumiseks alates 1. jaanuarist;

2) 31. märtsil vastavalt makse tasumiseks või mitte tasumiseks alates 1. maist;

3) 31. juulil vastavalt makse tasumiseks või mitte tasumiseks alates 1. septembrist.

(6) Kuni käesoleva paragrahvi lõikes 5 sätestatud avalduse esitamise tähtpäevani võib isik oma avaldust muuta, esitades selleks uue, käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud avalduse makse tasumiseks või mitte tasumiseks.

(7) Registripidaja keeldub makse tasumiseks või mitte tasumiseks avalduse vastuvõtmisest, kui temale esitatud või kontohalduri kaudu edastatud avaldus ei vasta käesolevas seaduses sätestatud nõuetele, avaldusel märgitud isikukood on vigane või avalduse on esitanud isik, kellel ei ole avalduse esitamiseks õigust. Registripidaja keeldub kontohalduri kaudu edastatud avalduse vastuvõtmisest ka juhul, kui selle avalduse esitamise kuupäev on varasem registripidaja poolt juba vastuvõetud avalduse esitamise kuupäevast.

(8) Makse tasumiseks või mitte tasumiseks avalduse vastuvõtmisest keeldumisest ja selle põhjustest teavitab registripidaja viivitamata avalduse esitajat või kontohaldurit, edastades infosüsteemi kaudu vastava elektroonilise veateate. Kontohaldur teavitab veateatest viivitamata avalduse esitanud isikut. Vastavalt makse tasumiseks või makse mitte tasumiseks peab isik esitama uue nõuetekohase avalduse.

(9) Käesoleva paragrahvi lõikes 8 sätestatud veateade peab sisaldama:

1) avalduse vastuvõtmisest keeldumise õiguslikku alust;

2) avalduse vastuvõtmisest keeldumise põhjendust;

3) veateate edastamise kuupäeva.“;

52) seaduse 2. peatüki 5. jao pealkiri muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„5. jagu

Kohustusliku kogumispensioni vara pärimine ja päritud vara kasutamine“;

53) paragrahvi 28 pealkiri ning lõiked 1 ja 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 28. Kohustusliku kogumispensioni vara pärimine

(1) Osakuomaniku surma korral lähevad osakud ja pensioni investeerimiskontot kasutanud isiku surma korral lähevad tema pensioni investeerimiskontol olev raha ja selle eest soetatud finantsvara (edaspidi käesolevas jaos kõik *kohustusliku kogumispensioni vara*) üle pärijale.

(2) Pärijal on õigus kanda päritud osakud oma pensionikontole või tagasi võtta, samuti kanda pensioni investeerimiskontol olev päritud summa oma pensioni investeerimiskontole või see välja võtta käesolevas seaduses sätestatud tingimustel ja korras. Avaldus on ühepoolne tehing tsiviilseadustiku üldosa seaduse tähenduses.“

54) paragrahvi 28 täiendatakse lõikega 2¹ järgmises sõnastuses:

„(2¹) Päritud kohustusliku kogumispensioni vara hulgas sisalduva pensioni investeerimiskonto kaudu soetatud finantsvara registreerimine pärija pensioni investeerimiskontoga seotud väärtpaberikontole, sõlmitud finantsvara lepingus pärija poolt surnud isiku asemele astumine või finantsvara võõrandamine ja sõlmitud finantsvara lepingu ülesütlemine toimuvad pensioni investeerimiskonto avanud krediidasutusega kokkulepitu või sõlmitud finantsvara lepingus sätestatu kohaselt.“;

55) paragrahvi 29 pealkiri ja lõike 1 sissejuhatav lauseosa muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 29. Kohustusliku kogumispensioni vara ülekandmine pärijale

(1) Päritud kohustusliku kogumispensioni vara ülekandmist võib taotleda pärija, kui ta:“;

56) paragrahvi 30 täiendatakse lõikega 3 järgmises sõnastuses:

„(3) Käesolevas paragrahvis sätestatu kohast pärandvara hulka kuuluvate osakute tagasivõtmist pärija poolt ei loeta osakute tagasivõtmiseks ega väljamakse saamiseks käesoleva seaduse § 43¹ tähenduses.“;

57) paragrahvi 30 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 30. Osakute tagasivõtmine ja väljamakse tegemine

(1) Pärija võib võtta pärandvara hulka kuuluvad osakud tagasi ja võtta pensioni investeerimiskontol oleva päritud raha välja ühe aasta jooksul pärast seda, kui on tõestatud pärimistunnistus tema pärimisõiguse kohta. Sama tähtaega kohaldatakse pensioni investeerimiskonto kaudu soetatud päritud finantsvara võõrandamise ja finantsvara soetamisel sõlmitud lepingu ülesütlemise suhtes.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud tähtaega ei kohaldata pärija suhtes, kellel puudub võimalus kohustusliku kogumispensioni vara ülekandmiseks käesoleva seaduse § 29 lõike 1

kohaselt, samuti pärija suhtes, kes pärimistunnistuse tõestamise ajal vastab käesoleva seaduse § 29 lõike 1 punktis 3 sätestatud tingimustele.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatu kohast väljamakse saamist ei loeta osakute tagasivõtmiseks ega väljamakse saamiseks käesoleva seaduse § 43¹ tähenduses.“;

58) paragrahvi 31 pealkiri muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 31. Kohustusliku kogumispensioni vara ülekandmise ja väljamakse tegemise kord“;

59) paragrahvi 31 lõike 1 sissejuhatav lauseosa muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Osakute kandmiseks oma pensionikontole või nende tagasivõtmiseks, samuti pensioni investeerimiskontol oleva summa oma pensioni investeerimiskontole kandmiseks või välja võtmiseks esitab pärija registripidajale kontohalduri vahendusel avalduse, milles peavad olema märgitud järgmised andmed:“;

60) paragrahvi 31 lõiget 1 täiendatakse punktidega 6¹–6³ järgmises sõnastuses:

„6¹) pärandvara hulka kuuluva pensioni investeerimiskonto number ja krediidasutuse ärinimi, kus konto on avatud ning summa, mille pärija soovib sellel kontol olevast rahast oma pensioni investeerimiskontole kanda;

6²) pärandvara hulka kuuluva pensioni investeerimiskonto number ja krediidasutuse ärinimi, kus konto on avatud ning summa, mille pärija soovib sellel kontol olevast rahast välja võtta;

6³) pärija pensioni investeerimiskonto number ja krediidasutuse ärinimi, kus konto on avatud, kui ta soovib pärandvara hulka kuuluva pensioni investeerimiskontol oleva päritud raha kandmist oma pensioni investeerimiskontole;“;

61) paragrahvi 31 lõike 1 punkt 7 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„7) pärija pangakonto number ja krediidasutuse ärinimi, kus pangakonto on avatud, kui ta soovib osakud tagasi võtta või pensioni investeerimiskontol oleva päritud raha välja võtta;“;

62) paragrahvi 31 lõikes 1¹ asendatakse sõnad „pensionifondi osakud“ sõnadega „kohustusliku kogumispensioni vara“;

63) paragrahvi 31 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Päritud pensionifondi osakute tagasivõtmise või kandmise pärija pensionikontole, samuti pärandvara hulka kuuluva pensioni investeerimiskontol oleva raha pärija pensioni investeerimiskontole kandmise või selle pärijale väljamaksmise korraldab registripidaja kolme tööpäeva jooksul käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud dokumentide saamisest arvates vastavalt õigusaktidele, pensionifondi tingimustele ning registripidaja poolt pensionifondivalitseja ja depositeoriumiga või pensioni investeerimiskonto avanud krediidasutusega sõlmitud lepingule.“;

64) paragrahvi 31 lõike 4 neljas lause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Osakute kandmiseks oma pensionikontole või nende tagasivõtmiseks, samuti pensioni investeerimiskontol oleva summa oma pensioni investeerimiskontole kandmiseks või välja võtmiseks peab isik esitama uue nõuetekohase avalduse.“;

65) paragrahvi 31 täiendatakse lõikega 7 järgmises sõnastuses:

„(7) Päritud kohustusliku kogumispensioni vara hulgas sisalduva pensioni investeerimiskonto kaudu soetatud finantsvara registreerimiseks oma pensioni investeerimiskontoga seotud väärtpaperikontole, sõlmitud finantsvara lepingus surnud isiku asemele astumiseks või finantsvara võõrandamiseks ja sõlmitud finantsvara lepingu ülesütlemiseks esitab pärija vastava korralduse pensioni investeerimiskonto avanud krediidasutusele või sõlmitud finantsvara lepingu vastaspoolele.“;

66) paragrahvi 35 täiendatakse lõikega 1¹ järgmises sõnastuses:

„(1¹) Kui kahju kannatanud osakuomaniku makse laekub või laekus viimati tema pensioni investeerimiskontole, hüvitatakse kahju vastavas suuruses summa ülekandmisega tema pensioni investeerimiskontole.“;

67) paragrahvi 37 täiendatakse lõikega 2¹ järgmises sõnastuses:

„(2¹) Isik võib uue pensionifondi valimise asemel määrata käesolevas paragrahvis sätestatud korras, et tema osa jaotamisele kuuluvast rahast kantakse tema pensioni investeerimiskontole.“;

68) paragrahvi 37 lõike 6 punkt 6 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„6) valitud uue pensionifondi nimetus, kui isik soovib, et tema osa jaotamisele kuuluvast rahast kantakse tema valitud pensionifondi;“;

69) paragrahvi 37 lõiget 3 täiendatakse punktiga 6¹ järgmises sõnastuses:

„6¹) pensioni investeerimiskonto number, kui isik soovib, et tema osa jaotamisele kuuluvast rahast kantakse tema pensioni investeerimiskontole;“;

70) paragrahvi 37 lõike 3 punkt 8 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„8) kinnitus valitud uue pensionifondi tingimustega nõustumise kohta, kui isik soovib, et tema osa jaotamisele kuuluvast rahast kantakse tema valitud pensionifondi;“;

71) paragrahvi 37 täiendatakse lõikega 8 järgmises sõnastuses:

„(8) Käesoleva paragrahvi lõigetes 6 ja 7 sätestatud ei kohaldata, kui käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud avalduse tähtaegselt esitamata jätnud osakuomaniku makse laekub või peaks laekuma tema pensioni investeerimiskontole. Käesolevas lõikes sätestatud juhul kannab registripidaja osakuomaniku osa jaotamisele kuuluvast rahast tema pensioni investeerimiskontole.“;

72) paragrahvi 38 täiendatakse lõikega 7 järgmises sõnastuses:

„(7) Uute pensionifondi osakute väljalaskmist ei toimu käesoleva seaduse § 37 lõigetes 2¹ ja 8 sätestatud juhtudel ning registripidaja kannab osakuomanikele vastava osa jaotamisele kuuluvast rahast nende pensioni investeerimiskontodele, arvestades käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud tähtaega.“;

73) paragrahvi 39 lõiget 2 täiendatakse teise lausega järgmises sõnastuses:

„Käesolevas lõikes sätestatud ei kohaldata isiku suhtes, kes on määranud, et tema makse laekub pensioni investeerimiskontole.“;

74) paragrahvi 40 pealkiri muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 40. Kohustusliku kogumispensioni väljamaksed ja õigus kohustuslikule kogumispensionile“;

75) paragrahvi 40 täiendatakse lõikega 3 järgmises sõnastuses:

„(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetamata juhtudel on osakuomanikul õigus taotleda väljamakset pensionifondist käesoleva seaduse §-s 43¹ sätestatud tingimustel ja korras.“;

76) paragrahv 40 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 40. Kohustusliku kogumispensioni väljamaksed ja õigus kohustuslikule kogumispensionile

(1) Õigus kohustuslikule kogumispensionile tekib, kui isikul on riikliku pensionikindlustuse seaduses sätestatud vanaduspensioniiikka jõudmiseni jäänud viis aastat, samuti isikul, kellel on tuvastatud puuduv töövõime.

(2) Kogumispensioni saamiseks sõlmitakse käesolevas jaos sätestatud tingimustel ja korras kindlustusandjaga pensionileping, lepatakse pensionifondivalitsejaga kokku fondipension või taotletakse ühekordne väljamakse pensionifondist või pensioni investeerimiskontolt.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetamata juhtudel on isikul õigus taotleda väljamakset pensionifondist ja pensioni investeerimiskontolt käesoleva seaduse §-s 43¹ sätestatud tingimustel ja korras.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud õiguse tuvastamiseks vahetab registripidaja andmeid Sotsiaalkindlustusameti ja Töötukassaga.“;

77) paragrahv 41 ning § 42 lõiked 3 ja 4 tunnistatakse kehtetuks;

78) paragrahv 42 tunnistatakse kehtetuks;

79) paragrahvi 43 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 43. Ühekordne väljamakse isikule, kellel on õigus kohustuslikule kogumispensionile

(1) Käesoleva seaduse § 40 lõikes 1 nimetatud isikul on pensionifondist ühekordse väljamakse saamiseks õigus nõuda kõigi osakute või neist osa tagasivõtmist ning neile vastava summa korraga väljamaksmist.

(2) Kui osakuomanik omandab pärast kõigi osakute tagasivõtmiseks ühekordse väljamakse avalduse esitamist, kuid enne ühekordse väljamakse tegemist täiendavalt osakuid, võetakse kõik osakuomanikule kuuluvad osakud tagasi ja tehakse talle ühekordne väljamakse.

(3) Pensionikontole jäänud osakute ja pärast ühekordse väljamakse saamist omandatud osakute tagasivõtmiseks on osakuomanikul õigus käesolevas seaduses sätestatud tingimustel esitada avaldus uue ühekordse väljamakse saamiseks, leppida kokku fondipension või sõlmida pensionileping.

(4) Ühekordse väljamakse saamiseks esitatakse avaldus ja väljamaksed tehakse käesoleva seaduse §-des 52⁴ ja 52⁵ sätestatud korras.“;

80) paragrahv 43 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 43. Ühekordne väljamakse isikule, kellel on õigus kohustuslikule kogumispensionile

(1) Käesoleva seaduse § 40 lõikes 1 nimetatud isikul on pensionifondist ühekordse väljamakse saamiseks õigus nõuda kõigi osakute või neist osa tagasivõtmist ning neile vastava summa korraga väljamaksmist, samuti oma pensioni investeerimiskontol oleva summa või sellest osa korraga väljamaksmist.

(2) Kui osakuomanik omandab pärast kõigi osakute tagasivõtmiseks ühekordse väljamakse avalduse esitamist, kuid enne ühekordse väljamakse tegemist, täiendavalt osakuid, võetakse kõik osakuomanikule kuuluvad osakud tagasi ja tehakse talle ühekordne väljamakse.

(3) Pensionikontole jäänud osakute ja pärast ühekordse väljamakse saamist omandatud osakute tagasivõtmiseks või pensioni investeerimiskontole jäänud summa ja sinna hiljem laekunud summa väljavõtmiseks on käesoleva seaduse § 40 lõikes 1 nimetatud isikul õigus käesolevas seaduses sätestatud tingimustel esitada avaldus uue ühekordse väljamakse saamiseks, leppida kokku fondipension või sõlmida pensionileping.

(4) Ühekordse väljamakse saamiseks esitatakse avaldus ja väljamakse tehakse käesoleva seaduse §-des 52⁴–52⁶ sätestatud korras.“;

81) seadust täiendatakse §-ga 43¹ järgmises sõnastuses:

„§ 43¹. Väljamakse isikule, kellel ei ole veel õigust kohustuslikule kogumispensionile

(1) Isikul, kellel ei ole käesoleva seaduse § 40 lõike 1 kohaselt veel õigust kohustuslikule kogumispensionile, on õigus nõuda kõigi osakute tagasivõtmist ja neile vastava summa väljamaksmist käesolevas paragrahvis sätestatud tingimustel. Käesolevas lõikes sätestatud õigust saab isik kasutada kuni kaks korda.

(2) Pensionifondi osakud võetakse tagasi ja neile vastav summa makstakse välja kolmes osas – jaanuaris, mais ja septembris. Kõik väljamaksed tehakse hiljemalt 20. kuupäevaks nimetatud osamaksete kuudel.

(3) Kui kõigi pensionifondi osakute väärtus kokku ei ületa 10 100 eurot, tehakse väljamakse ühes osas.

(4) Kui kõigi pensionifondi osakute väärtus kokku ületab 10 100 eurot, tehakse esimene osamakse 10 000 euro suuruses summas ning ülejäänud osakute arv jaotatakse võrdselt ülejäänud kahe osamakse vahel ning vastavad väljamaksed tehakse järgmise kahe osamaksega. Kui pärast esimest osamakset ei ületa kõigi pensionifondi osakute väärtus 200 eurot, makstakse kogu järelejäänud summa välja teise osamaksega.

(5) Raha väljavõtmise avaldus esitatakse ja väljamaksed tehakse käesoleva seaduse §-des 52⁴ ja 52⁵ sätestatud korras.

(6) Raha väljavõtmisega lõpetab isik maksete tegemise. Maksete tegemine lõpeb esimese osamakse:

1) aastale eelneva aasta 31. detsembril, kui esimene osamakse tehakse jaanuaris;

2) aasta 30. aprillil, kui esimene osamakse tehakse mais;

3) aasta 31. augustil, kui esimene osamakse tehakse septembris.

(7) Isikul, kellel ei ole käesoleva seaduse § 40 lõike 1 kohaselt veel õigust kohustuslikule kogumispensionile on teist korda õigus nõuda kõigi oma pensionifondi osakute tagasivõtmist ja neile vastava summa väljamaksmist, kui pärast eelmist raha väljavõtmist on tema makse tasumise kohustuse tekkimisest möödunud vähemalt kümme aastat.“;

82) seadust täiendatakse §-ga 43¹ järgmises sõnastuses:

„§ 43¹. Väljamakse isikule, kellel ei ole veel õigust kohustuslikule kogumispensionile

(1) Isikul, kellel ei ole käesoleva seaduse § 40 lõike 1 kohaselt veel õigust kohustuslikule kogumispensionile, on õigus nõuda kõigi osakute tagasivõtmist ja neile vastava summa ning pensioni investeerimiskontodel oleva summa väljamaksmist käesolevas paragrahvis sätestatud tingimustel. Käesolevas lõikes sätestatud õigust saab isik kasutada kuni kaks korda.

(2) Pensionifondi osakud võetakse tagasi ja neile vastav summa ning pensioni investeerimiskontodel olev summa makstakse välja kolmes osas – jaanuaris, mais ja septembris. Kõik väljamaksed tehakse hiljemalt 20. kuupäevaks nimetatud osamaksete kuudel.

(3) Kui isik on soetanud finantsvara pensioni investeerimiskonto kaudu, ei tehta väljamakset enne, kui kogu finantsvara on võõrandatud, sealhulgas finantsvara soetamise käigus sõlmitud lepingud lõppenud ja võõrandamise käigus saadud summa on pensioni investeerimiskontole laekunud.

(4) Kui kõigi pensionifondi osakute ja pensioni investeerimiskontodel oleva summa väärtus kokku ei ületa 10 100 eurot, tehakse väljamakse ühes osas.

(5) Kui kõigi pensionifondi osakute ja pensioni investeerimiskontodel oleva summa väärtus kokku ületab 10 100 eurot, tehakse esimene osamakse 10 000 euro suuruses summas ning ülejäänud osakute arv ja pensioni investeerimiskontodele jäänud summa jaotatakse võrdselt ülejäänud kahe osamakse vahel ning vastavad väljamaksed tehakse järgmise kahe osamaksega. Kui pärast esimest osamakset ei ületa kõigi pensionifondi osakute ja pensioni investeerimiskontodele jäänud summa väärtus 200 eurot, makstakse kogu järelejäänud summa välja teise osamaksega.

(6) Raha väljavõtmise avaldus esitatakse ja väljamakse tehakse käesoleva seaduse §-des 52⁴–52⁶ sätestatud korras.

(7) Raha väljavõtmisega lõpetab isik maksete tegemise. Maksete tegemine lõpeb esimese osamakse:

1) aastale eelneva aasta 31. detsembril, kui esimene osamakse tehakse jaanuaris;

2) aasta 30. aprillil, kui esimene osamakse tehakse mais;

3) aasta 31. augustil, kui esimese osamakse tehakse septembris.

(8) Isikul, kellel ei ole käesoleva seaduse § 40 lõike 1 kohaselt veel õigust kohustuslikule kogumispensionile, on teist korda õigus nõuda kõigi oma pensionifondi osakute tagasivõtmist ja neile vastava summa ning pensioni investeerimiskontodel oleva summa väljamaksmist, kui pärast eelmist raha väljavõtmist on tema makse tasumise kohustuse tekkimisest möödunud vähemalt kümme aastat.“;

83) paragrahvi 44 lõikes 1 asendatakse tekstiosa „käesoleva seaduse § 10¹ lõikes 1 nimetatud nõukogu määruses“ tekstiosaga „nõukogu määruses (EMÜ, Euratom, ESTÜ) nr 259/68, millega kehtestatakse Euroopa ühenduste ametnike personalieeskirjad ja Euroopa ühenduste muude teenistujate teenistustingimused ning komisjoni ametnike suhtes ajutiselt kohaldatavad erimeetmed (EÜT L 56, 4.03.1968, lk 1–7)“;

84) paragrahv 44 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 44. Osakute tagasivõtmine ja pensioni investeerimiskontolt raha kandmine kohustatud isiku tööleasumisel Euroopa ühenduste institutsiooni

(1) Kohustatud isikul, kes vastab nõukogu määruses (EMÜ, Euratom, ESTÜ) nr 259/68, millega kehtestatakse Euroopa ühenduste ametnike personalieeskirjad ja Euroopa ühenduste muude teenistujate teenistustingimused ning komisjoni ametnike suhtes ajutiselt kohaldatavad erimeetmed (EÜT L 56, 4.03.1968, lk 1–7) sätestatud tingimustele, on õigus kõigi talle kuuluvate pensionifondi osakute tagasivõtmisele ja osakute koguväärtuse ning kogu pensioni investeerimiskontol oleva raha, sealhulgas pensioni investeerimiskonto kaudu soetatud finantsvara võõrandamisest ja finantsvara soetamise käigus sõlmitud lepingu lõppemisest kontole laekunud raha kandmisele Euroopa ühenduste institutsioonide pensioniskeemi vastavalt riikliku pensionikindlustuse seaduse § 12 lõike 2¹ alusel kehtestatud korrale.

(2) Kõik kulud, mis on seotud käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud osakute tagasivõtmise ja finantsvara võõrandamise, sealhulgas finantsvara soetamise käigus sõlmitud lepingu ülesütlemisega ning ülekannete tegemisega, kannab kohustatud isik.“;

85) paragrahvi 45 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 45. Pensionileping ja selle sõlmimise üldtingimused

(1) Pensionileping on käesoleva seaduse § 40 lõikes 1 nimetatud isiku ja kindlustusandja vahel sõlmitud kohustusliku kogumispensioni kindlustusleping, mille alusel kindlustusandja kohustub tegema lepingus kokku lepitud tingimustel ja korras lepingu sõlminud isikule (edaspidi *kindlustusvõtja*) pensionimakseid ning kindlustusvõtja kohustub tasuma kindlustusandjale kindlustusmakse.

(2) Pensionilepinguga kaetakse kindlustusriskidest üksnes kindlustustegevuse seaduses sätestatud üleelamisrisk. Muude kindlustusriskide katmine ei ole lubatud.

(3) Pensionilepingu alusel tehakse pensionimakseid kindlustusvõtja surmani (edaspidi käesolevas seaduses *eluaegne pensionileping*) või lepingus kokkulepitud tähtajani (edaspidi käesolevas seaduses *tähtajalisena sõlmitud pensionileping*).

(4) Üleelamisriski arvestamisel on kindlustusandja kohustatud pensionilepingute sõlmimisel kasutama ühes vanuses meeste ja naiste puhul sama väärtusega oodatavat eluiga kirjeldavaid suremusnäitajaid.

(5) Pensionilepingu kindlustusvõtja võib olla üksnes füüsiline isik, kellel on käesoleva seaduse § 40 lõike 1 alusel õigus kohustuslikule kogumispensionile.

(6) Kui kindlustusvõtja ei ole määranud teisiti, võetakse pensionilepingu sõlmimisel tagasi kõik kindlustusvõtjale kuuluvad pensionifondide osakud ja neile vastava summa eest tehakse ühekordne kindlustusmakse isiku valitud kindlustusandjale. Osakutele vastav summa saadakse tagasivõetavate osakute arvu ja nende puhasväärtuse korrutamisel. Osakute tagasivõtmise ja raha kandmise pensionifondist kindlustusandjale korraldab registripidaja.

(7) Pensionilepingu sõlmimise õigus on annuiteedi tegevusluba omaval Eestis asutatud kindlustusandjal ja Euroopa Majanduspiirkonna lepinguriigis asutatud kindlustusandja Eesti filiaalil, kes on Tagatisfondi seaduses ette nähtud pensionilepingute osafondi fondiosaline ning kellel on registripidajaga kehtiv väärtpaberite registri pidamise seaduse § 37¹ lõikes 1 nimetatud leping.

(8) Pensionimakse suuruse arvutamisel kasutatakse ühel päeval tehtud pensionilepingute pakkumustes samu oodatavat eluiga kirjeldavaid suremusnäitajaid ja kindlustusandja võetavaid tasusid ning garanteeritud intressimääraga pensionilepingu puhul sama garanteeritud aastaintressi määra.

(9) Pensionimakseid tehakse kindlustusvõtja ja kindlustusandja kokkulepitud kuupäeval, mis peab jääma ajavahemikku kalendrikuu 10. kuupäevast kuni 15. kuupäevani.

(10) Pensionilepingust tulenevad varalised õigused ei või olla tagatiseks või muul viisil koormatud ega kuulu abikaasade ühisvarasse.

(11) Pensionilepingu suhtes kohaldatakse võlaõigusseaduse sätteid, arvestades käesolevast seadusest tulenevaid erisusi.“;

86) paragrahvi 45 lõige 6 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(6) Kui kindlustusvõtja ei ole määranud teisiti, võetakse pensionilepingu sõlmimisel tagasi kõik kindlustusvõtjale kuuluvad pensionifondide osakud ning tehakse neile vastava summa ja kindlustusvõtja pensioni investeerimiskontol oleva summa eest ühekordne kindlustusmakse isiku valitud kindlustusandjale. Osakutele vastav summa saadakse tagasivõetavate osakute arvu ja nende puhasväärtuse korrutamisel. Osakute tagasivõtmise ja raha kandmise vastavalt pensionifondist või pensioni investeerimiskontolt kindlustusandjale korraldab registripidaja.“;

87) paragrahv 46 tunnistatakse kehtetuks;

88) paragrahvi 46¹ lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Investeerimisriskiga pensionilepingu alusvarana kasutatava finantsvara valiku määrab kindlustusandja. Kindlustusandja võib investeerimisriskiga pensionilepingu alusvara valikus pakkuda ka kohustusliku pensionifondi osakuid.“;

89) paragrahvi 46¹ lõige 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(4) Kui kindlustusandjaga samasse konsolideerimisgruppi kuuluv fondivalitseja teeb investeerimisriskiga pensionilepingu alusvaralt arvestatud fondi valitsemistasust tagasimakse, kasutab kindlustusandja seda pensionilepingu pensionimaksete suurendamiseks.“;

90) paragrahvid 47–48¹ tunnistatakse kehtetuks;

91) paragrahvi 49 lõigetes 1, 2, 4 ja 5 ning §-s 50 asendatakse sõna „osakuomanik“ sõnaga „isik“ vastavas käändes;

92) paragrahvi 49 lõike 6 punkt 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„1) isikul ei ole käesoleva seaduse § 40 lõike 1 kohaselt veel õigust kohustuslikule kogumispensionile;“;

93) paragrahvi 49 lõike 6 punkt 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„4) isikul juba on kehtiv pensionileping ja tal puuduvad osakud ja raha pensioni investeerimiskontol uue pensionilepingu sõlmimiseks.“;

94) paragrahvi 49 täiendatakse lõikega 10¹ järgmises sõnastuses:

„(10¹) Kui kindlustusvõtja kasutab kindlustusmakse tasumiseks pensioni investeerimiskontol olevat summat ja ei kasutanud käesoleva paragrahvi lõikes 9 sätestatud taganemisõigust, korraldab registripidaja koostöös kindlustusvõtja pensioni investeerimiskonto avanud

krediidasutusega viie tööpäeva jooksul pensionilepingu sõlmimisest 14 päeva möödumisest arvates pensioni investeerimiskontol oleva summa kandmise kindlustusandja pangakontole.“;

95) paragrahvi 50 lõike 1 punkt 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„2) selgitama välja osakuomaniku nõudmised pensionilepingule, sealhulgas pensionimaksete tegemise tingimused;“;

96) paragrahvi § 50 lõike 1 punkt 3 tunnistatakse kehtetuks;

97) paragrahvi 50 lõike 1 punkt 5 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„5) selgitama osakuomanikule pensionimakse kujunemise põhimõtteid ja seda, kuidas lepingus kasutatud eritingimused mõjutavad pensionimakset;“;

98) paragrahvi 50 lõike 1¹ punkt 1 tunnistatakse kehtetuks;

99) paragrahvi 51 lõikes 1¹ asendatakse sõnad „pensionifondi osakute“ sõnaga „finantsvara“;

100) paragrahvi 51 lõikes 1² ja § 52 lõike 4 punktis 7¹ asendatakse sõnad „maksimaalne kestus“ sõnaga „tähtaeg“;

101) paragrahvi 52 pealkiri muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 52. Teave pensionilepingu ning pärast lepingu sõlmimist omandatud osakute ja pensioni investeerimiskontole laekunud maksete kohta“;

102) paragrahvi 52 lõike 1 punkt 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„3) perioodi jooksul kindlustusvõtjale määratud pensionilepingute kasum;“;

103) paragrahvi 52 lõike 4 punkt 5 tunnistatakse kehtetuks;

104) paragrahvi 52 lõiget 4 täiendatakse punktiga 7² järgmises sõnastuses:

„7²) kindlustusvõtja pensioni investeerimiskontol oleva summa suurus, mida soovitakse kasutada kindlustusmakse tasumiseks;“;

105) paragrahvi 52 lõige 5 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(5) Registripidaja on kohustatud 31. jaanuariks esitama kindlustusvõtjale, kes andis pensionilepingu sõlmimisel korralduse võtta tagasi kõik temale kuuluvad pensionifondi osakud või kasutada kindlustusmakse tasumiseks kogu pensioni investeerimiskontol olevat summat, kuid on pärast pensionilepingu sõlmimist omandanud uusi pensionifondi osakuid või kelle pensioni investeerimiskontole on laekunud uusi makseid, järgmise teabe:

1) osakute koguväärtus ja pensioni investeerimiskontole kantud summa 31. detsembri seisuga;

2) teave käesoleva seaduse § 52¹ lõikes 1 sätestatud õiguste kohta;“;

106) paragrahvi 52¹ lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Kui kindlustusvõtja pensionikontol on pärast pensionilepingu sõlmimist pensionifondi osakuid, on tal nende osakute kasutamiseks käesoleva seaduse § 40 lõikes 2 sätestatud õigused, samuti õigus kasutada osakuid täiendava kindlustusmakse tasumiseks. Täiendava kindlustusmakse tasumiseks tuleb kindlustusvõtjal esitada pensionilepingu sõlminud kindlustusandjale vastav avaldus.“;

107) paragrahvi 52¹ muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 52¹. Pensionikontol olevate osakute ja pensioni investeerimiskontol oleva summa kasutamine pärast pensionilepingu sõlmimist

(1) Kui kindlustusvõtja pensionikontol on pärast pensionilepingu sõlmimist pensionifondi osakuid või pensioni investeerimiskontol raha, on tal vastavalt nende osakute või pensioni investeerimiskontol oleva summa kasutamiseks käesoleva seaduse § 40 lõikes 2 sätestatud õigused, samuti õigus kasutada osakuid ja pensioni investeerimiskontol olevat summat täiendava kindlustusmakse tasumiseks. Täiendava kindlustusmakse tasumiseks tuleb kindlustusvõtjal esitada pensionilepingu sõlminud kindlustusandjale vastav avaldus.

(2) Kindlustusandja esitab täiendava kindlustusmakse saamiseks pärast kindlustusvõtjalt asjakohase avalduse saamist registripidajale käesoleva seaduse § 52 lõikes 4 sätestatud nõuetele vastava avalduse.

(3) Registripidaja korraldab osakute tagasivõtmise ning osakute koguväärtusele või kindlustusvõtja määratud osakutele vastava summa kandmise kindlustusandja pangakontole viie tööpäeva jooksul kindlustusandjalt käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud avalduse saamisest arvates, arvestades käesoleva seaduse § 49 lõiget 6 ja 7 sätestatut.

(4) Kui täiendava kindlustusmakse tasumiseks kasutatakse pensioni investeerimiskontol olevat summat, korraldab registripidaja koostöös kindlustusvõtja pensioni investeerimiskonto avanud krediidasutusega selle summa kandmise kindlustusandja pangakontole viie tööpäeva jooksul kindlustusandjalt käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud avalduse saamisest arvates, arvestades käesoleva seaduse § 49 lõiget 6 ja 7 sätestatut.

(5) Kindlustusvõtjale kuuluvate osakute koguväärtusele, kindlustusvõtja määratud osakutele vastava summa või pensioni investeerimiskontol olnud summa kandmisega kindlustusandjale muudetakse pensionilepingut ja kindlustusandja arvutab uue pensionimakse suuruse.“;

108) paragrahvi 52² täiendatakse lõikega 1¹ järgmises sõnastuses:

„(1¹) Pensioniaasta on üheaastane periood, mille arvestus pensionilepingu puhul algab pensionilepingu sõlmimisest.“;

109) paragrahvi 52² lõikest 4 jäetakse välja teine lause;

110) paragrahvi 52² lõiget 6 ja 8 asendatakse tekstiosa „§ 52 lõike 4 punktides 1–5, 8, 10 ja 11“ tekstiosaga „§ 52 lõike 4 punktides 1–4, 8, 10 ja 11“;

111) paragrahvi 52² lõikes 7² asendatakse sõnad „investeerimisfondi aktsiate või osakute“ sõnaga „finantsvara“;

112) paragrahvi 52² lõige 8¹ muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(8¹) Kui ülesöeldud pensionileping oli sõlmitud garantiiperioodiga või pensionimaksete edasilükkamisega, võib sarnaseid tingimusi ette näha ka uue pensionilepingu sõlmimisel.“;

113) paragrahvi 52² täiendatakse lõikega 11¹ järgmises sõnastuses:

„(11¹) Eluaegse pensionilepingu ülesütleisel sõlmitakse uus pensionileping eluaegsena, tähtajalisena sõlmitud pensionilepingu ülesütleisel sõlmitakse uus pensionileping tähtajalisena või eluaegsena.“;

114) paragrahvi 52² lõige 12 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

(12) Kindlustusandjal on õigus rakendada pensionilepingu ülesütlemisele kindlustusvõtja suhtes käesoleva paragrahvi lõigetes 1, 2, 7 ja 11¹ sätestatust ning tähtajalisena sõlmitud pensionilepingu ülesütlemisele ka lõikes 3 sätestatust soodsamaid tingimusi.“;

115) seaduse 2. peatüki 8. jao 3. jaotise pealkirja muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„3. jaotis

Väljamaksed pensionifondist ja pensioni investeerimiskontolt“;

116) paragrahvi 52³ lõike 3 sissejuhatav lauseosa muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Fondipensioni minimaalne arvestuslik kestus on:“;

117) paragrahvi 52³ lõige 4 tunnistatakse kehtetuks;

118) paragrahvi 52³ lõike 7 punktis 2 asendatakse sõnad „rahvapensioni määra“ sõnadega „riikliku pensionikindlustuse seaduse alusel kehtestatud rahvapensioni määra (edaspidi *rahvapensioni määr*)“;

119) paragrahvi 52³ lõike 12 punkt 6 tunnistatakse kehtetuks;

120) paragrahv 52³ muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 52³. Fondipensioni kokkuleppimine ja väljamaksete tegemise tingimused

(1) Osakuomanik võib kohustusliku kogumispensioni saamiseks kasutada fondipensionit.

(2) Fondipension on osakuomaniku ja pensionifondivalitseja vahel kokku lepitud kava, mille alusel tehakse osakuomanikule perioodilisi väljamakseid pensionifondist kuni fondipensioni lõppemiseni.

(3) Fondipension hõlmab kõiki pensionifonde, mille osakuid osakuomanik omab. Arvesse ei võeta osakuid, mille tagasivõtmise on investeerimisfondide seaduse alusel keelatud.

(4) Fondipensioni tähtaeg arvutatakse fondipensioni kokkuleppimisel osakuomaniku vanusele vastavate Eesti Statistikaameti viimase aasta kohta avaldatud meeste ja naiste keskmiselt elada jäänud aastate alusel.

(5) Osakuomanik võib määrata fondipensionile käesoleva paragrahvi lõikes 4 sätestatud lühema tähtaja.

(6) Fondipensioni kokkuleppimisel määrab osakuomanik väljamaksete sageduse, mille kohaselt tehakse väljamakseid kas kord kuus, kord kvartalis või kord pensioniaastas. Kui väljamaksete sagedus on kord kvartalis või kord pensioniaastas, tehakse väljamakse valitud sagedusele vastaval viimasel kuul.

(7) Pensioniaasta on üheaastane periood, mille arvestus algab fondipensioni puhul fondipensioni avalduse esitamise kuule järgneva kuu 1. kuupäeval.

(8) Osakuomanikule fondipensioni väljamakse tegemisel võetakse ettenähtud arv osakuid tagasi ning neile vastava summa eest tehakse väljamakse, osakutele vastav summa saadakse tagasivõetavate osakute arvu ja nende puhasväärtuse korrutamisel. Osakute tagasivõtmise ja osakuomanikule väljamakse tegemise korraldab registripidaja.

(9) Fondipensioni väljamaksete aluseks olev osakute arv leitakse iga kord enne väljamakse tegemist, osakuomanikule kuuluvate osakute arvu jagamisel valitud väljamaksete sagedusele vastavas arvestuses fondipensioni kestusega saadud osakute arvuna.

(10) Kui osakuomanikul on mitme pensionifondi osakuid, jaotatakse väljamakse tegemisel tagasivõtmisele kuuluv osakute arv erinevate pensionifondide vahel vastavalt igas pensionifondis osakuomanikule kuuluvate osakute arvu osakaalule, määrates nii osakud, mis võetakse väljamakse tegemisel tagasi igas pensionifondis.

(11) Fondipension lõpeb ja väljamaksete tegemine lõpetatakse:

1) osakuomanikule kuuluvate viimaste osakute tagasivõtmise ja neile vastava väljamakse tegemisega;

2) osakuomaniku surma korral;

3) fondipensioni lõpetamiseks avalduse esitamisel osakuomaniku poolt või

4) olukorras, kus kõigi osakuomanikule kuuluvate pensionifondide osakute tagasivõtmise on investeerimisfondide seaduse § 173 alusel peatatud.“;

121) paragrahvi 52⁴ pealkiri muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 52⁴. Fondipensioni avaldus, ühekordse väljamakse avaldus ja raha väljavõtmise avaldus“;

122) paragrahvis 52⁴ asendatakse sõna „osakuomanik“ sõnaga „isik“ vastavas käändes;

123) paragrahvi 52⁴ lõike 2 punktis 5 asendatakse sõnad „arvestuslik kestus aastates“ sõnaga „tähtaeg“;

124) paragrahvi 52⁴ lõike 2 punkt 6 tunnistatakse kehtetuks;

125) paragrahvi 52⁴ lõige 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(4) Käesoleva seaduse §-s 43 sätestatud ühekordse väljamakse saamiseks esitab isik kontohaldurile või registripidajale ühekordse väljamakse avalduse, kus märgitakse käesoleva paragrahvi lõike 2 punktides 1–4, 8 ja 9 nimetatud andmed, samuti osakute arv, mille tagasivõtmist osakuomanik taotleb ning pensioni investeerimiskonto number ja summa suurus, mille väljamaksmist pensioni investeerimiskontolt isik soovib.“;

126) paragrahvi 52⁴ täiendatakse lõikega 4¹ järgmises sõnastuses:

„(4¹) Käesoleva seaduse §-s 43¹ sätestatud väljamakse saamiseks esitab isik kontohaldurile või registripidajale raha väljavõtmise avalduse, kus märgitakse käesoleva paragrahvi lõike 2 punktides 1–4, 8 ja 9 nimetatud andmed.“;

127) paragrahvi 52⁴ lõige 5 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(5) Fondipensioni avalduse, selle lõpetamise avalduse, ühekordse väljamakse avalduse ja raha väljavõtmise avalduse suhtes kohaldatakse käesoleva seaduse § 16 lõikeid 1–4, 6 ja 7 ning käesoleva paragrahvi lõigetes 2–4¹ nimetatud andmed esitatakse avaldustel registripidaja ette antud vormil.“;

128) paragrahvi 52⁴ täiendatakse lõigetega 5¹ ja 5² järgmises sõnastuses:

„(5¹) Kuni avalduse esitamise kuu viimase kuupäevani võib isik oma fondipensioni avaldust või ühekordse väljamakse avaldust muuta, esitades selleks uue, käesoleva paragrahvi lõikes 2 või 4 nimetatud fondipensioni avalduse või ühekordse väljamakse avalduse.“

(5²) Kuni fondipensioni avalduse, selle lõpetamise avalduse või ühekordse väljamakse avalduse esitamise kuu viimase kuupäevani ning kuni käesoleva seaduse § 52⁵ lõikes 5 sätestatud avalduse esitamise tähtpäevani võib isik oma avalduse tagasi võtta, esitades kontohaldurile või registripidajale vastavalt fondipensioni avalduse, selle lõpetamise avalduse, ühekordse väljamakse avalduse või raha väljavõtmise avalduse tagasivõtmise avalduse. Nimetatud avalduse tagasivõtmise avaldus esitatakse registripidaja ette antud vormil ning avalduse esitamise suhtes kohaldatakse käesoleva seaduse § 16 lõigetes 1–4 ja 6–8 sätestatut.“;

129) paragrahvi 52⁴ lõikes 6 asendatakse sõnad „ühekordse väljamakse avalduse“ sõnadega „raha väljavõtmise avalduse, ühekordse väljamakse avalduse“;

130) paragrahvi 52⁴ lõike 6 punktis 4 asendatakse tekstiosa „§-s 42, 43 või 52³“ tekstiosaga „§-s 43¹“;

131) paragrahvi 52⁵ muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 52⁵. Pensionifondist väljamaksete tegemise kord

(1) Ühekordseid väljamakseid, fondipensioni väljamakseid ja käesoleva seaduse §-s 43¹ sätestatud väljamakseid teeb registripidaja käesolevas seaduses ja pensionifondi tingimustes sätestatud korras.

(2) Käesoleva seaduse §-s 43¹ sätestatud väljamakse tegemiseks korraldab registripidaja pensionifondi osakute tagasivõtmise, lähtudes õigusaktidest, pensionifondi tingimustest ning registripidaja, pensionifondivalitseja ja pensionifondi deponooriumi vahel sõlmitud kolmepoolsest lepingust ning arvestades käesoleva seaduse § 43¹ lõigetes 2–5 sätestatud.

(3) Käesoleva seaduse §-s 43¹ sätestatud väljamakse osamaksete tegemisel võetakse ettenähtud arv osakuid tagasi ning neile vastava summa eest tehakse väljamakse, osakutele vastav summa saadakse tagasivõetavate osakute arvu ja nende puhasväärtuse korrutamisel. Osakud võetakse tagasi vastavalt 1. jaanuarile ja 1. maile järgneval esimesel tööpäeval ning 1. septembril või sellele järgneval esimesel tööpäeval, kui 1. september ei ole tööpäev.

(4) Käesoleva seaduse §-s 43¹ sätestatud väljamakse tegemisel ei võeta arvesse osakuid, mille tagasivõtmine on investeerimisfondide seaduse alusel keelatud.

(5) Käesoleva seaduse §-s 43¹ sätestatud väljamakse esimene osamakse tehakse hiljemalt:

1) 20. jaanuariks, kui avaldus on esitatud ja avalduses märgitud andmed registripidajale laekunud hiljemalt 30. novembriks;

2) 20. maiks, kui avaldus on esitatud ja avalduses märgitud andmed registripidajale laekunud hiljemalt 31. märtsiks;

3) 20. septembriks, kui avaldus on esitatud ja avalduses märgitud andmed registripidajale laekunud hiljemalt 31. juuliks.

(6) Kui osakuomanikul on mitme pensionifondi osakuid, jaotatakse käesoleva seaduse §-s 43¹ sätestatud väljamakse ja selle osamaksete tegemisel tagasivõtmisele kuuluv osakute arv erinevate pensionifondide vahel vastavalt igas pensionifondis osakuomanikule kuuluvate osakute arvu osakaalule, määrates nii osakud, mis võetakse väljamakse tegemisel tagasi igas pensionifondis.

(7) Kui osakuomanik omandab pensionifondi osakuid käesoleva seaduse §-s 43¹ sätestatud väljamakse erinevate osamaksete vahel, või talle kuulub osakuid, mille tagasivõtmine oli investeerimisfondide seaduse alusel keelatud, kuid mille tagasivõtmise piirangud on ära langenud, võetakse need osakud arvesse järgmiste osamaksete tegemisel.

(8) Kui osakuomanik omandab pensionifondi osakuid pärast käesoleva seaduse §-s 43¹ sätestatud väljamakse viimast osamakset ja tal ei ole tekkinud õigust ega kohustust tasuda makset, või talle kuulub osakuid, mille tagasivõtmine oli investeerimisfondide seaduse alusel keelatud, kuid mille tagasivõtmise piirangud on ära langenud, korraldab registripidaja nende osakute tagasivõtmise ja osakuomanikule väljamakse tegemise järgmisel käesoleva paragrahvi lõikes 5 sätestatud osamakse tähtpäeval.

(9) Fondipensiooni väljamakse ja ühekordse väljamakse puhul korraldab registripidaja pensionifondi osakute tagasivõtmise vastavalt fondipensiooni või ühekordse väljamakse avaldusele selle esitamisele järgneva kuu, kvartali viimase kuu või pensioniaasta viimase kuu 15. kuni 20. kuupäevani, lähtudes õigusaktidest, pensionifondi tingimustest ning registripidaja, pensionifondivalitseja ja pensionifondi deponooriumi vahel sõlmitud kolmepoolsest lepingust.

(10) Ühekordse väljamakse ja fondipensiooni väljamaksete tegemisel võetakse aluseks osaku puhasväärtus osakute tagasivõtmise päeval.

(11) Kui osakuomanik omandab pensionifondi osakuid pärast fondipensiooni kokkuleppimist või tema pensionikontol on osakuid, mille tagasivõtmine oli investeerimisfondide seaduse alusel keelatud, kuid mille tagasivõtmise piirangud on ära langenud, võetakse need osakud arvesse järgmise väljamakse tegemisel väljamaksete aluseks olevate osakute arvu leidmisel.“;

132) seadust täiendatakse §-ga 52⁶ järgmises sõnastuses:

„§ 52⁶. Pensioni investeerimiskontolt väljamaksete tegemise kord

(1) Kui isikul on raha pensioni investeerimiskontol, teeb registripidaja ühekordseid väljamakseid ja käesoleva seaduse §-s 43¹ sätestatud väljamakseid käesolevas seaduses sätestatud korras, lähtudes pensioni investeerimiskonto avanud krediidasutusega sõlmitud lepingust.

(2) Väljamakse tehakse pensioni investeerimiskontol oleva summa ulatuses, arvestades käesolevas paragrahvis sätestatud. Pensioni investeerimiskonto kaudu soetatud finantsvara ulatuses väljamakse saamiseks, on isik kohustatud finantsvara võõrandama, sealhulgas finantsvara soetamisel sõlmitud lepingud üles ütlema.

(3) Käesoleva seaduse §-s 43 sätestatud ühekordse väljamakse tegemisel kannab registripidaja isikule kogu tema pensioni investeerimiskontol oleva summa, kui isik ei ole määranud teisiti. Ühekordne väljamakse tehakse käesoleva seaduse § 52⁵ lõikes 9 sätestatud ajavahemikus.

(4) Kui pärast ühekordset väljamakset laekub isiku pensioni investeerimiskontole raha või jääb isikule pensioni investeerimiskonto kaudu soetatud finantsvara, on tal õigus taotleda uut ühekordset väljamakset või kasutada teisi käesoleva seaduse § 40 lõikes 2 sätestatud võimalusi pärast viidatud finantsvara võõrandamist, sealhulgas finantsvara soetamisel sõlmitud lepingute lõppemist ja vastava summa pensioni investeerimiskontole laekumist.

(5) Käesoleva seaduse §-s 43¹ sätestatud väljamakset on isikul õigus taotleda üksnes juhul, kui ta on kogu pensioni investeerimiskonto kaudu soetatud finantsvara võõrandanud, sealhulgas finantsvara soetamisel sõlmitud lepingud üles öelnud ja vastav summa on pensioni investeerimiskontole laekunud.

(6) Käesoleva paragrahvi lõikes 5 sätestatud tingimust ei kohaldata pensioni investeerimiskonto kaudu soetatud finantsvara suhtes, mille võõrandamine, sealhulgas finantsvara soetamisel sõlmitud lepingu ülesütlemine ei ole finantsvara teise osapoole suhtes pankrotimenetluse algatamise, krediidasutuse suhtes välja kuulutatud moratooriumi või kriisilahendusmenetluse algatamise, kindlustusandjale kehtestatud erirežiimi või õigusaktides sätestatud muu tagajärgedelt sarnase sündmuse või toimuva tõttu seaduse kohaselt võimalik ning nimetatud

põhjuste ära langemise järel pensioni investeerimiskontole laekuva raha suhtes kohaldatakse käesoleva paragrahvi lõigetes 10 ja 11 sätestatud.

(7) Käesoleva seaduse §-s 43¹ sätestatud väljamakse tegemise korraldab registripidaja vastavalt käesolevas paragrahvis ja käesoleva seaduse § 52⁵ lõikes 5 sätestatule, arvestades käesoleva seaduse § 43¹ lõiget 2–5 sätestatud.

(8) Kui isikul on raha mitmel pensioni investeerimiskontol või tal on raha pensioni investeerimiskontol ja ta omab pensionifondi osakuid, jaotatakse käesoleva seaduse §-s 43¹ sätestatud väljamakse ja selle osamaksed proportsionaalselt, arvestades pensioni investeerimiskontol oleva summa suurust ning pensionifondis isikule kuuluvate osakute arvu ja nende puhaskäivõtmist.

(9) Kuni käesoleva seaduse § 52⁵ lõikes 5 sätestatud avalduse esitamise tähtpäevani võib isik oma raha väljavõtmise avalduse tagasi võtta, esitades kontohaldurile või registripidajale käesoleva seaduse § 52⁴ lõike 5² kohaselt raha väljavõtmise avalduse tagasivõtmise avalduse.

(10) Kui isiku pensioni investeerimiskontole laekub raha käesoleva seaduse §-s 43¹ sätestatud väljamakse erinevate osamaksete vahel, võetakse see arvesse järgmiste osamaksete tegemisel.

(11) Kui isikule laekub pensioni investeerimiskontole raha pärast käesoleva seaduse §-s 43¹ sätestatud väljamakse viimast osamakset ja tal ei ole tekkinud õigust ega kohustust tasuda makset, korraldab registripidaja hiljem laekunud summa väljamaksmise isikule järgmisel käesoleva seaduse § 52⁵ lõikes 5 sätestatud osamakse tähtpäeval.“;

133) paragrahvi 63 lõikes 3 asendatakse tekstiosa „kuid mitte varem kui kindlustusvõtja 55-aastaseks saamisel“ tekstiosaga „kuid mitte enne, kui kindlustusvõtjal on jäänud vanaduspensioniiikka jõudmiseni viis aastat“;

134) paragrahvi 66 lõikes 10 asendatakse tekstiosa „§-des 10¹ ja 44“ tekstiosaga „§-s 44“;

135) paragrahvi 70 täiendatakse lõigetega 3–5 järgmises sõnastuses:

„(3) Käesoleva seaduse §-s 43¹ sätestatud väljamaksete osamaksed tehakse aastatel 2021 ja 2022 jaanuari, mai ja septembri kuu jooksul.

(4) Alates 2021. aasta 1. jaanuarist puudub kindlustusandjal enne 2020. aasta 1. juulit kehtinud käesoleva seaduse redaktsiooni kohane kohustus jaotada enne nimetatud kuupäeva sõlmitud pensionilepingute kindlustusvõtjatele ja soodustatud isikutele kasumit. Käesolevas lõikes sätestatud kohaldatakse 2020. aastal ja hiljem tekkinud kasumite kohta.

(5) Tähtajalisena sõlmitud pensionilepingu alusel, mis on sõlmitud enne 1. juulit 2020, tehakse pensionimakseid, arvestades pensionilepingu sõlmimisel määratud lepingu kestust ja pensionimaksete suhtes kolmekordse riikliku pensionikindlustuse seaduse alusel kehtestatud rahvapensioni määra suurust piirmäära ühe pensioniaasta kohta, kui lepingu sõlmimisel oli nimetatud piirmäära rakendamises kokku lepitud.“;

136) paragrahvi 70 täiendatakse lõikega 6 järgmises sõnastuses:

„(6) Fondipensiooni alusel, mis on kokkulepitud enne 1. jaanuari 2021, tehakse väljamakseid, arvestades fondipensiooni kokkuleppimisel määratud fondipensiooni arvestuslikku kestust ja valitud osakute piirmäära.“;

137) paragrahvis 72² asendatakse tekstiosa „käesoleva seaduse § 63 lõikes 3“ tekstiosaga „käesoleva seaduse § 40 lõikes 1 ja § 63 lõikes 3“;

138) paragrahv 72³ tunnistatakse kehtetuks;

139) seadust täiendatakse §-ga 72⁴ järgmises sõnastuses:

„§ 72⁴. Enne 1. juulit 2020 sõlmitud pensionileping

(1) Kindlustusvõtjal on õigus enne 2020. aasta 1. juulit sõlmitud pensionileping üles öelda. Käesolevas paragrahvis sätestatu kohase pensionilepingu ülesütlemise suhtes ei kohaldata käesoleva seaduse § 52² lõigetes 1–4 sätestatut.

(2) Kindlustusvõtja õigusest pensionileping üles öelda teavitab kindlustusandja kõiki juba sõlmitud pensionilepingute kindlustusvõtjaid hiljemalt 31. märtsiks 2020, esitades:

1) pensionilepingu tagastusväärtuse suuruse hinnangu 30. novembri 2020. aasta seisuga, koos hoiatusega, et lepingu lõppemise hetkel võib tagastusväärtuse suurus sellest erineda;

2) pensionilepingu ülesütlemise avalduse esitamise tähtaja ja lepingu lõppemise kuupäeva;

3) teabe selle kohta, et alates 1. jaanuarist 2021 puudub kindlustusandjal enne 2020. aasta 1. juulit kehtinud käesoleva seaduse redaktsiooni kohane kohustus jaotada pensionilepingute kindlustusvõtjatele ja soodustatud isikutele kasumit;

4) teabe võimaluse kohta, et vastavalt käesoleva paragrahvi lõikes 7 sätestatule hakkab pensionimakseid alates 1. veebruarist 2021 tegema kindlustusandja asemel riik.

(3) Pensionilepingu sõlmimisel ajavahemikus 1. märtsist kuni 30. juunini 2020 teavitab kindlustusandja enne lepingu sõlmimist osakuomanikku, esitades talle järgmise teabe:

1) osakuomanikule alates 2020. aasta 1. juulist tekkivad õigused kogumispensiooni saamiseks käesoleva seaduse §-s 40 sätestatu kohaselt;

2) kindlustusvõtja õigus enne 2020. aasta 1. juulit sõlmitud pensionileping käesolevas paragrahvis sätestatu kohaselt üles öelda;

3) käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud teave.

(4) Kindlustusvõtja esitab pensionilepingu ülesütlemiseks kindlustusandjale hiljemalt 2020. aasta 30. juuniks käesoleva seaduse § 52² lõikes 5 sätestatud vormis avalduse.

(5) Kindlustusvõtja poolt üles öeldud pensionileping lõpeb 2020. aasta 31. detsembril. Kindlustusandja maksab pensionilepingus kokkulepitud tagastusväärtuse kindlustusvõtjatele välja hiljemalt 2021. aasta 31. jaanuariks.

(6) Kindlustusandjal on õigus loobuda alates 2021. aasta 1. veebruarist kehtima jäänud pensionilepingute alusel pensionimaksete tegemisest.

(7) Käesoleva paragrahvi lõikes 6 sätestatud juhul korraldab kindlustusvõtjatele ja soodustatud isikutele pensionilepingutes kokkulepitud suuruses pensionimaksete tegemise alates 2021. aasta 1. veebruarist riik Vabariigi Valitsuse määruses sätestatud korras.

(8) Pensionimaksete tegemisest loobumiseks teavitab kindlustusandja hiljemalt 2020. aasta 31. juuliks käesoleva paragrahvi lõikes 7 nimetatud määruses sätestatud korras riiki, esitades pensionilepingute kohta, mille ülesütlemiseks kindlustusvõtjad avaldust ei esitanud, järgmised andmed:

1) kindlustusvõtja nimi, isikukood ja kontaktandmed;

2) pensionilepingus kokkulepitud pensionimaksete suurus ja maksete tegemise sagedus;

3) pensionilepingu tagastusväärtuse suuruse hinnang 2020. aasta 30. novembri seisuga;

4) pensionilepingu garantiiperioodi lõppemise kuupäev ning soodustatud isikute nimed, isikukoodid ja olemasolu korral kontaktandmed, kui pensionileping on sõlmitud garantiiperioodiga;

5) muud kogumispensionide seaduse §-s 46 sätestatud pensionimaksete tegemise eritingimused.

(9) Otsusest loobuda pensionimaksete tegemisest teavitab kindlustusandja hiljemalt 2020. aasta 31. juuliks Finantsinspektsiooni.

(10) Kindlustusandja teavitab hiljemalt 2020. aasta 15. augustiks kõiki käesoleva paragrahvi lõikes 8 nimetatud kindlustusvõtjaid, et alates 1. veebruarist 2021 jätkab pensionimaksete tegemist kindlustusandja asemel riik, samuti kindlustusvõtja õigusest sellega mitte nõustuda ja pensionileping üles öelda, esitades kindlustusvõtjale käesoleva paragrahvi lõike 2 punktides 1 ja 2 sätestatud teabe.

(11) Pensionilepingu ülesütlemiseks esitab kindlustusvõtja kindlustusandjale hiljemalt 2020. aasta 31. augustiks käesoleva seaduse § 52² lõikes 5 sätestatud vormis avalduse.

(12) Käesoleva paragrahvi lõikes 11 sätestatud pensionileping lõpeb 31. detsembril 2020 ja kindlustusandja maksab pensionilepingus kokkulepitud tagastusväärtuse kindlustusvõtjatele välja hiljemalt 2021. aasta 31. jaanuariks.

(13) Kindlustusandja teavitab hiljemalt 2020. aasta 5. septembriks riiki käesoleva paragrahvi lõikes 7 nimetatud määruses sätestatud korras kindlustusvõtjatest, kes esitasid lõikes 11 sätestatu kohaselt avalduse pensionilepingu ülesütlemiseks.

(14) Kindlustusandja kannab pensionilepingute, mille alusel hakkab pensionimaksete tegemist korraldama riik käesoleva paragrahvi lõikes 7 sätestatu alusel, tagastusväärtused lõikes 7 nimetatud määruses sätestatud korras riigieelarvesse 2021. aasta jaanuari kuu jooksul.

(15) Kindlustusvõtjatele 2021. aasta jaanuaris pensionimaksete tegemise ja käesoleva paragrahvi lõikes 14 sätestatud summa riigieelarvesse kandmisega lõpevad pensionilepingud.

(16) Käesoleva paragrahvi lõigetes 5, 12 ja 14 nimetatud pensionilepingute tagastusväärtused arvutatakse 2020. aasta 30. novembri seisuga, võttes arvesse pensionimaksed, mida teeb käesolevas paragrahvis sätestatu kohaselt enne pensionilepingute lõppemist veel kindlustusandja.“;

140) seadust täiendatakse §-dega 72⁵–72⁷ järgmises sõnastuses:

„§ 72⁵. Valikuavalduse esitamise erisused alates 2020. aasta 1. juulist

(1) Enne 1983. aasta 1. jaanuari sündinud isikul, kes ei esitanud valikuavaldust käesoleva seaduse § 66 lõikes 2 sätestatud tähtpäevaks, tekib õigus ja kohustus maksta kohustusliku kogumispensioni makset, kui ta esitab valikuavalduse.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud valikuavalduse esitanud isikule kohaldatakse käesolevas seaduses kohustatud isiku kohta sätestatud käesolevast paragrahvist tulenevate erisustega.

(3) Valikuavalduse esitanud isikul tekib õigus ja kohustus tasuta kohustusliku kogumispensioni makset alates:

1) 1. maist, tingimusel, et valikuavaldus on esitatud ja avalduses märgitud andmed registripidajale laekunud ajavahemikul 1. detsembrist kuni 31. märtsini;

2) 1. septembrist, tingimusel, et valikuavaldus on esitatud ja avalduses märgitud andmed registripidajale laekunud ajavahemikul 1. aprillist kuni 31. juulini;

3) 1. jaanuarist tingimusel, et valikuavaldus on esitatud ja avalduses märgitud andmed registripidajale laekunud ajavahemikul eelneva aasta 1. augustist kuni 30. novembrini.

(4) Erinevalt käesoleva paragrahvi lõikes 3 sätestatud tekib valikuavalduse esitanud isikul õigus ja kohustus tasuta kohustusliku kogumispensioni makset alates 2021. aasta 1. jaanuarist tingimusel, et valikuavaldus on esitatud ja avalduses märgitud andmed registripidajale laekunud hiljemalt 2020. aasta 31. augustiks. Ajavahemikul 2020. aasta 1. septembrist kuni 2021. aasta 31. märtsini valikuavalduse esitanud isikul tekib õigus ja kohustus tasuta makset alates 2021. aasta 1. maist.

(5) Sotsiaalmaksuseaduse §-s 4 sätestatud sotsiaalmaksu maksja on kohustatud kontrollima pensioniregistrist, kas käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud isik on kohustatud tasuma kohustusliku kogumispensioni makset.

(6) Käesoleva seaduse §-s 10 kehtestatud täiendavaid sissemaksid tehakse käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud valikuavalduse esitanud isiku eest lapse kohta, kes on sündinud 2021. aasta 1. jaanuaril või hiljem.

(7) Lapse kohta, kes on sündinud ajavahemikul 2020. aasta 1. juulist kuni 31. detsembrini, on käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud valikuavalduse esitanud isikul õigus valida käesoleva

seaduse §-s 10 kehtestatud täiendavate sissemaksete tegemise ja riikliku pensionikindlustuse seaduse § 24 lõike 1¹ punkti 2 alusel makstava pensionilisa vahel.

(8) Täiendavate sissemaksete tegemise taotlemiseks tuleb esitada Sotsiaalkindlustusametile käesoleva seaduse § 10 lõikes 3 nimetatud avaldus.

(9) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud valikuavalduse esitanud isikul tekib õigus käesoleva seaduse §-s 27¹ sätestatu alusel makset mitte tasuda ja käesoleva seaduse §-s 43¹ sätestatud õigus raha välja võtta kümne aasta möödumisel käesolevas paragrahvis sätestatud alusel makse tasumise õiguse ja kohustuse tekkimisest.

§ 72⁶. Makse tasumise või mitte tasumise ja raha väljavõtmise avalduste esitamise erisused aastal 2020

(1) Makse mitte tasumiseks alates 2021. aasta 1. jaanuarist ja käesoleva seaduse §-s 43¹ sätestatud väljamakse esimese osamakse saamiseks 2021. aasta jaanuaris peab vastavalt käesoleva seaduse § 27³ lõikes 3 nimetatud avaldus või § 52⁴ lõikes 4¹ nimetatud avaldus olema esitatud ja avalduses märgitud andmed registripidajale laekunud hiljemalt 31. augustiks 2020.

(2) Ajavahemikul 1. septembrist 2020 kuni 31. märtsini 2021 esitatud avalduste alusel lõpeb makse tasumine 2021. aasta 1. maist ja tehakse käesoleva seaduse §-s 43¹ sätestatud väljamakse esimene osamakse 2021. aasta mais.

(3) Käesolevas paragrahvis nimetatud avaldust makse mitte tasumiseks võib isik muuta, esitades selleks käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud juhul hiljemalt 31. augustiks 2020 ja lõikes 2 sätestatud juhul hiljemalt 31. märtsiks 2021 käesoleva seaduse § 27³ lõikes 3 nimetatud avalduse makse tasumiseks.

(4) Käesolevas paragrahvis nimetatud raha väljavõtmise avalduse võib isik käesoleva seaduse § 52⁴ lõikes 5² sätestatu kohaselt käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud juhul kuni 31. augustini 2020 ja lõikes 2 sätestatud juhul kuni 31. märtsini 2021 tagasi võtta.

§ 72⁷. Täiendava kogumispensioni pensioniiga

(1) Käesoleva seaduse § 63 lõikes 3 sätestatud täiendava kogumispensioni pensioniiga rakendatakse kindlustusvõtja suhtes, kelle täiendava kogumispensioni kindlustusleping on sõlmitud ja isiku suhtes, kes omandab vabatahtliku pensionifondi osakuid esmakordselt 2021. aasta 1. jaanuaril või hiljem.

(2) Kindlustusvõtja, kelle täiendava kogumispensioni kindlustusleping on sõlmitud ja isiku, kes omandas vabatahtliku pensionifondi osakuid esmakordselt enne 2021. aasta 1. jaanuari, täiendava kogumispensioni pensioniiga on 55 aastat.

(3) Kui täiendava kogumispensioni kindlustusleping sõlmitakse või vabatahtliku pensionifondi osakuid omandatakse vastavalt käesoleva seaduse § 63 lõikes 5¹ või 64 lõikes 1 sätestatud

alustel, lähtutakse kindlustusvõtja suhtes täiendava kogumispensioni pensioniea kohaldamisel vastavalt tema esmakordselt sõlmitud pensionilepingu sõlmimise või vabatahtliku pensionifondi osakute esmakordse omandamise kuupäevadest.

(4) Kui kõik isikule kuuluvad vabatahtliku pensionifondi osakud on tagasi võetud ja isik omandab uuesti vabatahtliku pensionifondi osakuid, loetakse selline osakute omandamine esmakordseks osakute omandamiseks käesoleva paragrahvi tähenduses.“

§ 2. Investeerimisfondide seaduse muutmine

Investeerimisfondide seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 121 täiendatakse lõikega 2² järgmises sõnastuses:

„(2²) Ühe isiku emiteeritud väärtpaberitesse ja rahaturuinstrumentidesse võib investeerida kuni 15 protsenti pensionifondi vara väärtusest, kui käesolevas jaos ei ole sätestatud teisiti.“;

2) paragrahvi 129 lõike 1 sissejuhatavas tekstiosas asendatakse tekstiosa „90 protsenti“ tekstiosaga „80 protsenti“;

3) paragrahvi 129 täiendatakse lõigetega 3¹–3⁴ järgmises sõnastuses:

„(3¹) Konservatiivse pensionifondi investeeringud aktsiatesse, aktsiafondidesse ja muudesse aktsiatega sarnastesse instrumentidesse võetakse arvesse täies ulatuses ja ei või ületada kokku 10 protsenti pensionifondi vara väärtusest. Käesolevas lõikes sätestatud investeeringud koos investeeringutega teistesse käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatata instrumentidesse ei või ületada 20 protsenti konservatiivse pensionifondi varast.

(3²) Aktsiatega sarnastesse instrumentidesse tehtud investeeringutena käsitatakse käesoleva paragrahvi tähenduses investeeringuid väärtpaberitesse, hoiustesse või muudesse instrumentidesse, mille hind või millest saadav tulu sõltub osaliselt või täielikult aktsia või muu sarnase instrumendi hinnast või selle muutusest. Esimeses lauses nimetatud instrumentidena ei käsitata krediidasutuste seaduse § 89¹ lõikes 2 nimetatud investeerimishoiust või võlaväärtpaberit, mille põhiosa on garanteeritud.

(3³) Aktsiafondidesse tehtud investeeringutena käsitatakse käesoleva paragrahvi tähenduses investeeringuid fondidesse, mille varast oluline osa paigutatakse otse või teiste fondide kaudu aktsiatesse või muudesse sellistesse instrumentidesse ja see on üks osa sellise fondi tavapärasest investeerimispoliitikast.

(3⁴) Käesoleva paragrahvi lõike 3¹ esimeses lauses sätestatud piiranguid ei kohaldata, kui pensionifondi vara investeeritakse selliste äriühingute aktsiatesse või fondide osakutesse või aktsiatesse, mille vara paigutatakse peamiselt kinnisasjadesse.“;

§ 3. Riikliku pensionikindlustuse seaduse muutmine

Riikliku pensionikindlustuse seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 24 lõiget 1¹ punktis 2 asendatakse tekstiosa „sündinud 2013. aasta 1. jaanuaril või hiljem“ tekstiosaga „sündinud vahemikus 2013. aasta 1. jaanuarist kuni 2020. aasta 31. detsembrini“;

2) paragrahvi 24 lõiget 1¹ täiendatakse punktiga 3 järgmises sõnastuses:

„3) vanemale, vanema abikaasale, eestkostjale või hoolduspere vanemale, kes ei ole lapse esimesel kolmel eluaastal kohustatud isik kogumispensionide seaduse tähenduses, iga lapse kohta, kes on sündinud 2021. aasta 1. jaanuaril või hiljem ning keda ta on kasvatanud vähemalt kaheksa aastat, kolme pensioni aastahinde suurus.“;

3) paragrahvi 24 lõikes 6 asendatakse tekstiosa „punktis 2“ tekstiosaga „punktides 2 ja 3“;

4) paragrahvi 24 täiendatakse lõikega 6¹ järgmises sõnastuses:

„(6¹) Käesoleva paragrahvi lõike 6 teises lauses sätestatud pensionilisale on õigus isikul, kellel puudus lapse kolmeaastaseks saamiseni õigus kogumispensionide seaduse §-s 10 sätestatud täiendavatele sisse maksetele proportsionaalselt nende kuude arvu järgi, millal ta ei olnud kohustatud isik ja mille eest ei ole täiendavaid sisse makseid sama lapse kohta tehtud.“

§ 4. Riikliku pensionikindlustuse seaduse muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse muutmise

Riikliku pensionikindlustuse seaduse muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse § 2 punktid 1–5 tunnistatakse kehtetuks.

§ 5. Sotsiaalmaksuseaduse muutmise

Sotsiaalmaksuseaduse § 10 täiendatakse lõigetega 4² ja 4³ järgmises sõnastuses:

„(4²) Kui füüsilisest isikust ettevõtja oli kogumispensionide seaduse kohaselt kohustatud kohustusliku kogumispensionide makset tasuma makse tasumise perioodi neljal kuul, on füüsilisest isikust ettevõtja ettevõtlusest saadud tulult tasutud 1/3-lt sotsiaalmaksust käesoleva seaduse § 10 lõike 4¹ kolmandas lauses sätestatud riikliku pensionikindlustuse vahenditesse kantava osa määr 16 protsenti ja pensioniregistri pidaja pangakontole kantava osa määr 4 protsenti. Ettevõtlusest saadud tulult tasutud 2/3-lt sotsiaalmaksust on käesoleva seaduse § 10 lõike 4¹ kolmandas lauses sätestatud riikliku pensionikindlustuse vahenditesse kantava osa määr 20 protsenti ja pensioniregistri pidaja pangakontole sotsiaalmaksu osa ei kanta.“

(4³) Kui füüsilisest isikust ettevõtja oli kogumispensionide seaduse kohaselt kohustatud kohustusliku kogumispensionide makset tasuma makse tasumise perioodi kaheksal kuul, on füüsilisest isikust ettevõtja ettevõtlusest saadud tulult tasutud 2/3-lt sotsiaalmaksust käesoleva seaduse § 10 lõike 4¹ kolmandas lauses sätestatud riikliku pensionikindlustuse vahenditesse

kantava osa määr 16 protsenti ja pensioniregistri pidaja pangakontole kantava osa määr 4 protsenti. Ettevõtlusest saadud tulult tasutud 1/3-lt sotsiaalmaksust on käesoleva seaduse § 10 lõike 4¹ kolmandas lauses sätestatud riikliku pensionikindlustuse vahenditesse kantava osa määr 20 protsenti ja pensioniregistri pidaja pangakontole sotsiaalmaksu osa ei kanta.“

§ 6. Tulumaksu seaduse muutmine

Tulumaksuseaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 4 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Paragrahvi 20¹ lõikes 4 ning § 21 lõigetes 2 ja 3 nimetatud tulu puhul on tulumaksu määr 10%.“;

2) paragrahvi 20¹ muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 20¹. Kohustuslik kogumispension

(1) Tulumaksuga maksustatakse kohustusliku kogumispensioni kindlustuslepingu (edaspidi käesolevas seaduses *pensionileping*) alusel ning kohustuslikust pensionifondist osakuomanikule ja pensioni investeerimiskontolt seda kasutavale isikule või nende pärijatele tehtavad väljamaksed, arvestades lõigetes 2–4 toodud erisusi.

(2) Väljamaksena ei käsitata:

1) üles öeldud pensionilepingu tagastusväärtust kogumispensionide seaduse §-s 52² sätestatud juhul;

2) kohustusliku pensionifondi osakute tagasivõtmist osakute vahetamisel, kogumispensionide seaduse § 49 kohaselt pensionilepingu sõlmimisel või kogumispensionide seaduse § 26 lõike 3 punkti 2 kohaselt pensioni investeerimiskontole sissemakse tegemisel;

3) pensioni investeerimiskontol oleva summa kandmist kogumispensionide seaduse § 49 kohaselt pensionilepingu sõlmimiseks, kogumispensionide seaduse § 26 lõike 3 kohaselt kohustusliku pensionifondi osakute omandamiseks või pensioni investeerimiskontode vahetamiseks ega

4) pensioni investeerimiskontol oleva summa eest käesoleva seaduse §-s 17¹ sätestatud finantsvara soetamist või vahetamist.

(3) Tulumaksuga ei maksustata:

1) väljamakseid isikule, kellel on tuvastatud puuduv töövõime;

2) eluaegse pensionilepingu või kogumispensionide seaduse § 52³ lõikes 2 sätestatud tähtajaga fondipensioni või sama tähtajaga tähtajalisena sõlmitud pensionilepingu alusel perioodiliselt vähemalt üks kord kolme kuu jooksul tehtavaid väljamakseid kindlustusvõtjale või

osakuomanikule, kes on riikliku pensionikindlustuse seaduses sätestatud vanaduspensionieas või kellel on sellesse ikka jõudmiseni jäänud kuni viis aastat.

(4) Lõikes 3 nimetatata väljamaksed kindlustusvõtjale või osakuomanikule ning väljamaksed pensioni investeerimiskontolt isikule, kes on riikliku pensionikindlustuse seaduses sätestatud vanaduspensionieas või kellel on sellesse ikka jõudmiseni jäänud kuni viis aastat, maksustatakse paragrahvi 4 lõikes 2 sätestatud määraga.

(5) Käesolevas paragrahvis sätestatud pensioni investeerimiskonto väljamaksena ei käsitleta soetatud finantsvaralt pensioni investeerimiskontole laekunud dividendi või investeerimiskogumiskindlustuslepingu väljamakset isikule ega isiku teenitud intressitulu, kui see on käesoleva seaduse kohaselt juba maksustatud.“;

3) paragrahvi 21 lõike 2 punktis 1 ja lõike 3 punktis 1 asendatakse tekstiosa „55-aastaseks saamist“ tekstiosaga „kogumispensionide seaduse § 63 lõikes 3 ja §-s 72⁷ sätestatud täiendava kogumispensionipensionikindlustuslepingu“;

4) paragrahvi 21 lõike 2 punkt 2 ja lõike 3 punkt 2 tunnistatakse kehtetuks;

5) paragrahvi 21 lõige 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(4) Tulumaksuga ei maksustata väljamakseid isikule, kellel on tuvastatud puuduv töövõime ega käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud kindlustuslepingu alusel kindlustusvõtjale ega käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud vabatahtliku pensionifondi osakuomanikule, mida tehakse perioodiliselt vähemalt üks kord kolme kuu jooksul pärast tema kogumispensionide seaduse § 63 lõikes 3 ja §-s 72⁸ sätestatud täiendava kogumispensionipensionikindlustuslepingu“;

1) kuni kindlustusvõtja surmani makstavat kindlustuspensionit ega

2) vastavalt kindlustusvõtja või osakuomaniku vanusele vastavate Eesti Statistikaameti viimase aasta kohta avaldatud meeste ja naiste keskmiselt elada jäänud aastate alusel arvatud tähtajani makstavat kindlustuspensionit või tehtavaid vabatahtliku pensionifondi väljamakseid.“;

6) paragrahvi 23 täiendatakse lõikega 4 järgmises sõnastuses:

„(4) Tuluna lõike 2 tähenduses ei käsitata § 21 lõiget 2 ja 3 nimetatud väljamakseid. Käesoleva seaduse § 20¹ lõikes 4 nimetatud väljamakseid käsitatakse tuluna kahe kolmandiku ulatuses väljamakse suurusest.“;

7) paragrahvi 41 punktis 6 asendatakse tekstiosa „§ 20¹“ tekstiosaga „§ 20¹ lõige 1“;

8) paragrahvi 41 punktis 12 asendatakse tekstiosa „§ 21 lõiget 2 ja 3“ tekstiosaga „§ 20¹ lõikes 4 ning § 21 lõiget 2 ja 3“;

9) paragrahvi 42 lõike 2¹ esimene lause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Paragrahvi 20¹ lõikes 4 sätestatud kohustusliku kogumispensionipensionikindlustuslepingu väljamaksest võib enne kinnipeetava tulumaksu arvutamist arvata maha maksuvaba tulu osa, mida ei kasutatud seaduse alusel makstavast pensionist tulumaksu kinnipidamisel.“

§ 7. Väärtpaberite registri pidamise seaduse muutmise

Väärtpaberite registri pidamise seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 3 lõige 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(4) Pensioniregistri põhiandmed avaliku teabe seaduse § 43⁶ lõike 1 tähenduses on andmed pensionikontode, nendele kantud pensionifondi osakute ja osakutega tehtud toimingute ning pensioni investeerimiskontole kantud summade kohta.“;

2) paragrahvi 5¹ lõiget 4 täiendatakse punktidega 3¹–3³ järgmises sõnastuses:

„3¹) pensionikonto omaja pensioni investeerimiskonto number ning selle avanud krediidasutuse ärinimi, aadress ja muud pangapälekande tegemiseks vajalikud andmed, kui pensioni investeerimiskonto on avatud;

3²) selle pensioni investeerimiskonto number ja selle avanud krediidasutus, kuhu laekuvad pensionikonto omaja kohustusliku kogumispensioni maksed;

3³) pensioni investeerimiskontole kantud summad ning kannete tegemise aeg ja alus;“;

3) paragrahvi 5¹ lõike 4 punktis 4 asendatakse sõnad „pangakonto number“ sõnadega „arveldusteks kasutatava pangakonto number“;

4) paragrahvi 7 lõike 6¹ teine lause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Veebilehel avalikustatakse kuu ja aasta, millal isikul tekkis või tekib kohustusliku kogumispensioni makse tasumise kohustus ja millal nimetatud kohustus lõppes või lõpeb.“

§ 8. Seaduse jõustumine

(1) Käesolev seadus jõustub 2020. aasta 1. juulil.

(2) Käesoleva seaduse:

1) paragrahvi 1 punkt 138 jõustub 2020. aasta 1. jaanuaril;

2) paragrahvi 1 punktid 14, 17, 18, 83 ja 134 jõustuvad üldises korras;

3) paragrahvi 1 punkt 139 ja § 2 jõustuvad 2020. aasta 1. märtsil;

4) paragrahvi 1 punktid 1–5, 8, 19–28, 30–50, 52–55, 57–73, 76, 78, 80, 82, 84, 86, 91–94, 100, 101, 104, 105, 107, 115, 120, 122–125, 132, 136 ja 137 ning §-d 6 ja 7 jõustuvad 2021. aasta 1. jaanuaril.